

UNIVERZITA KARLOVA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

VZNIK NEJVYŠŠÍHO SOUDU SPOJENÝCH
STÁTŮ AMERICKÝCH A JEHO PRVNÍ
KLÍČOVÁ ROZHODNUTÍ

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla veškeré prameny, z kterých jsem čerpala informace.

Petra Vytějková

Obsah

- I. Historický exkurz
- II. Zrod ústavního systému Spojených států
- III. Upevňování pozice státní moci
- IV. První soudci a případy Nejvyššího soudu
- V. Závěr
 - i. Glosář
 - ii. Prameny
 - iii. Přílohy
 - a) přehled soudců Nejvyššího soudu
 - b) Zákon o soudnictví
 - b) Marbury vs. Madison
 - c) McCulloch vs. Maryland

I. HISTORICKÝ EXKURZ

Dějiny moderní Ameriky se začínají psát koncem 16. století, kdy Anglie, Francie, Španělsko a Holandsko podnikají první pokusy o kolonizaci Severní Ameriky, když tzv. Nový svět ⁽¹⁾ byl považován za *terra nova*, území bez vlády a zákonů. V roce 1534 pronikl francouzský mořeplavec Jacques Cartier do vesnice Stadacona (dnešní Quebec) a poté do vesnice Hochelaga (dnešní Montreal). Rok 1555 byl ve znamení kolonizační výpravy francouzského protestantského admirála Gasparda de Coligny. V roce 1562 založili Francouzi hugenotské kolonie Fort Caroline na území severní Floridy a Charles Fort blízko řeky Savannah. Ani jedna z obou kolonií však nepřežila časté útoky španělských kolonizátorů, kteří nakonec v roce 1565 hugenoty povraždili a vybuodovali vlastní pevnosti na ostrovech Sv. Augustina a Sv. Kateřiny.

V roce 1572 ve Francii vyvrcholilo pronásledování hugenotů tzv. bartolomějskou nocí a při tragickém pogromu zemřel i admirál Coligny. Tím skončily první snahy Francouzů o osídlení Nového světa.

Do této situace vstupují Angličané a v roce 1578 uděluje anglická královna Alžběta mořeplavci Humphreyi Gilbertovi patentní listinu, která mu dává svolení „objevovat a obsazovat“ země, jež „nejsou v držení žádného křesťanského knížete“, a uplatňovat v nich jurisdikci „v souladu se zákony a politickými zásadami platnými v Anglii“. ⁽²⁾ Právě tento vstup Angličanů na scénu Nového světa se považuje za zrod amerického národa. ⁽³⁾

Významnou postavou anglických kolonizačních výbojů se po Gilbertovi stává Walter Raleigh, který roku 1584 vypravil první průzkumné lodě do Nového světa. Ty dosáhly Severo karolínských Vnějších břehů (Outer Banks) a dorazily k ostrovu, který Angličané pojmenoval Roanoke.

Po návratu, kdy lodě přivezli vzácné náklady, si Raleigh uvědomil, že kolonizace vynesou velké bohatství a své kolonizační plány vyložil jak poslancům Dolní sněmovny, jíž byl členem, tak i královně Alžbětě. Královna pasovala Raleigha na rytíře a udělila mu souhlas nejen ke kolonizaci nových území, ale také k tomu aby jím kolonizovaná území nesla název Virgine (dle přezdívky královny „Virginia Queen“). První anglická kolonie, která na území Nového světa vznikla (na území dnešní Severní Karolíny a části dnešní Virginie), však zřejmě podlehlá útokům původních obyvatel a její kolonisté beze stop zmizeli.⁽⁴⁾

V roce 1606 obnovil král Jakub I. Virginskou společnost⁽⁵⁾, jejíž součástí byla větev londýnská a plymouthská. První zmiňovaná měla za úkol kolonizovat jižní oblasti Ameriky a usadila se u řeky Powhatan. Svoji osadu pojmenovali Jamestown. Založení Jamestownu reprezentuje významný historický předěl, když představuje začátek souvislé přítomnosti anglických kolonizátorů na území Severní Ameriky.⁽⁶⁾ Jamestown se několikrát ocitl na pokraji zániku především díky potravinové nesoběstačnosti a neschopnosti zavést konsolidované poměry. Právní systém zavedla až roku 1611 vláda lorda De La Warea a jeho nástupce Gatese. „Boží, mravní a vojenské zákony“ jak Gates nové zákony nazval, představují první americký právní kodex.“

Druhá větev Virginské společnosti, plymouthská, získala oprávnění zřídit kolonie na severu Virginie. Osadníci se nejprve usadili u řeky Sagadahok na místě Kennebec, ale později tuto osadu opustili.

Druhým významným historickým mezníkem amerických dějin je rok 1620, kdy na území dnešního státu Massachusetts přistála loď Mayflower s osadníky, kteří zakládají osadu New Plymouth. Virginská společnost přidělila těmto puritánským osadníkům půdu a především pravomoc k vytvoření vlastní samosprávy. Již v průběhu plavby vůdčí osobnosti osadníků zkoncipovali společenskou úmluvu⁽⁷⁾,

kteřá měla stanovit budoucí formu vlády a zajistit občanskou svornost. Jedná se o určující dokument právních dějin amerického národa odrážející teorii společenské smlouvy zformulované Thomasem Hobsem a Johnem Lockem a to především díky faktu, že se jedná o dohodu uzavřenou mezi sobě rovnými muži a ženami, kteří od začátku usilovali o „spravedlivé zákony a rovnost před nimi“, když symbolickou stranou této smlouvy byl ne král ale samotný Bůh.

Roku 1629 angličtí kolonizátoři na základě výsadní listiny Karla I. zakládají Společnost Massachusettské zátoky. Ta vypravuje další lodě do Nové Anglie a v průběhu několika let přepravuje na nový kontinent dvacet tisíc lidí. Vůdčí osobností této doby se stává tzv. „první velký Američan“ John Winthrop⁽⁸⁾, který dává dohromady do té doby největší anglickou výpravu a vyplouvá k Massachusetts. Na palubě lodi Arbella pronáší Winthrop ve svém kázání nazvaném „Vzor křesťanské lásky k bližnímu“ ke svým druhům známou větu „...musíme si uvědomit, že budeme jako město na pahorku...“. Winthrop byl hluboce religiózní muž, který se připojil k puritánskému hnutí a zavrhoval anglikánskou církev. Nová kolonie tedy měla být vzorem zbožné obce, na kterou se upnou zraky ostatních. Sám Winthrop viděl ve výpravě moderní podobenství s biblický útekem židů z Egypta do Země zaslíbené. Winthrop si také vedl deník, ve kterém podrobně zaznamenával nejdůležitější momenty z období rané kolonizace. S nadsázkou tak můžeme říct, že americký národ je jediným lidským národem, jehož počátky jsou detailně zaznamenány.

Nová kolonie se od předcházejících lišila a to především tím, že jako jediná získala samosprávu a nezodpovídala se svým anglickým investorům. Dle výsadní listiny, kterou Massachusettská společnost od krále Karla I získala, měl v rukou moc Generální soudní dvůr. Čtvrtletního všeobecného shromáždění generálního soudního dvora se mohli zúčastnit plnoprávní (freeman) akcionáři, tedy ti, kteří požívali všechny výsady ve společnosti (freedom of the company). Shromáždění disponovalo mnoha pravomocemi: schvalovalo zákony, volilo guvernéra, viceguvernéra a jejich

asistenty, vydávalo nařízení, schvalovalo „formy vlády a její procedurální postupy“ a mělo „umravňovat, trestat a omilostňovat“ všechny obyvatele kolonie, pokud to nebude v „rozporu s anglickým právem“⁽⁹⁾.

Winthrop se čtyřikrát stal guvernérem kolonie Massachusettské zátoky, ale jeho netolerantní, přísné, někdy až tyranské působení v úřadu vedlo k řadě konfliktů. Zřejmě nejvýznamnější rozpory v kolonii se týkaly náboženství a víry. Winthrop byl stejně jako naprostá většina osadníků ortodoxní puritán a na svobodomyšlnější kolonisty nepohlížel s pochopením. Jeden z prvních nespokojenců s všeobecně přijímaným pojetím víry byl Roger Williams . Jeho myšlenky oddělení církve od státu, svobodné praktikování víry nebo jeho rovnostářský postoj k indiánům vedly až k jeho vypovězení zpět do Anglie. Williams se však do své původní vlasti nevrátil, zamířil se svou ženou do divočiny a po strastiplném putování dospěl až k okraji Narragansettské zátoky. Od indiánských kmenů koupil půdu a založil novou osadu pojmenovanou Prozřetelnost (Providence – Rhode Island). Osada Prozřetelnost ve své době vynikala tím, že vítala všechny nonkonformisty a všechny ty, kteří pro své náboženské přesvědčení na jiných místech Nového Světa trpěli. Byla první osadou, kde byla výslovně uzákoněna náboženská svoboda: „Kromě věcí zakázaných mohou všichni lidé žít podle svého svědomí a každý ve jménu svého Boha. Nechť navěky věků kroky Jeho svatých nikdo – ve jménu Jehovy, jejich Boha – v této kolonii neruší“⁽¹⁰⁾, a také dle Williamse první kolonie, kde: „Forma vlády byla demokratická, tedy vláda, s níž dobrovolně souhlasí všichni svobodní obyvatelé, nebo jejich většina“.⁽¹¹⁾

Do Nového světa brzy dorazili i katolíci, a to díky zásluze rodiny Calvertů. George Calvert, povýšený do šlechtického stavu jako lord Baltimore, nejdříve zamířil do Newfoundlandu a poté do Jamestownu. Ani jedno z míst však jeho záměrům založení křesťanské kolonie nevyhovovalo, a tak mu nástupce Jakuba I, Karel I udělil výsadní listinu k osídlení severní části Chesapeaské zátoky. Samotné osídlení provedl po

smrti lorda Baltimore až jeho syn Cecil, druhý lord Baltimore. Nově osídlené území bylo pojmenováno Maryland po francouzské manželce Karla I., Henriettě Marii. Kolonie Maryland byla de facto z hlediska anglického práva feudálním lénem. Lord Baltimore byl odpovědný pouze králi, daně a poplatky pobíral sám, sám také volil úředníky. V jeho pravomoci bylo mimo jiné připojovat nové obce a města, byl hlavou církve a mohl tak pro svou církev budovat nové kostely a kaple. Výsadní postavení lorda Baltimore ovšem netrvalo dlouho. Roku 1635 se sešel první koloniální sněm, kterého se zúčastnili všichni svobodní osadníci. Sněm zanedlouho získal postavení zákonodárního sboru a Baltimorova feudální privilegia byla v troskách.

V roce 1682 doráží na území Nového Světa William Penn s výsadní listinou, na jejímž základě vzniká osada Pensylvánie s hlavním městem Filadelfií. Penn měl ke kolonii vlastnická práva udělená mu anglickým králem Karlem II a z Pensylvánie se stalo útočiště pro ty skupiny osadníků, jejichž víra byla jinde v koloniích pronásledována. Mířili sem kvakeři, mennonité, amishové, moravští bratři a baptisté. Vláda v Pensylvánii se nelišila od ostatních vlád ve vlastnických koloniích až na jednu výjimku, že zákonodárny sbor a radní byli voleni všemi svobodnými lidmi. Penn ve svém díle *Forma vlády* z roku 1682 píše: „Svobodná je každá vláda..., kde vládnou zákony a lid je do nich zasvěcen...“.

Osídlování Ameriky probíhalo živě dál. Connecticut je založen v roce 1636 skupinou massachusettských puritánů, kteří zde pod vedením Thomase Hookera zorganizovali samosprávnou kolonii. Postupně vzniká kolonie Karolína, na jejímž vzniku se podíleli Angličané z Barbadosu i skotští presbyteriáni, hugenoti, ale i Irové a Francouzi. New Jersey vzniká v roce 1664, kdy vévoda z Yorku daroval území mezi řekou Hudson a Delaware lordu Johnu Berkleymu a siru Georgeovi Carteretovi. Poslední britskou kolonií se roku 1732 stala Georgie.

Shrneme-li tedy počátky, ale i postupný vývoj osidlování Nového světa je zřejmě, že kolonizaci, bezpochyby, nad Francouzi, Španěly či Holanďany, dominovala Anglie. Angličtí osadníci vesměs zakládali kolonie trojího typu. Královské, kdy v čele exekutivy stál guvernér, který byl nejen odpovědný anglickému panovníkovi, ale zodpovídal se i osadníkům. Dále kolonie vlastnické, kdy pravomoc založit kolonii postoupil král vybraným jedincům. Typickým případem vlastnické kolonie je Pensylvánie či Maryland. Třetím a posledním typem byly kolonie výsadní. Tyto kolonie vznikaly ze soukromé iniciativy např. z iniciativy obchodních společností. Nejtypičtější výsadní kolonií byl Rhode Island. Posledně jmenované kolonie byly také, co se týče formy vlády nejdemokratičtější, kdy jejich exekutiva byla osadníky volena. Každou kolonii bez výjimky zakládala listina vydaná přímo korunou.

Angličané na rozdíl od ostatních velmocí, také správně odhadli, že takto rozlehlá země jakou Amerika je, vyžaduje odlišný přístup z hlediska výkonu státní moci. Ustoupili od centralizovaného řízení, které na nově dobytých územích tvrdě prosazovali Španělé a Francouzi a přistoupili naopak k decentralizaci moci, jejímž výrazem bylo i zakládání oněch tří výše zmíněných druhů kolonií fungujících na principech samosprávy (ať už více či méně).

Angličtí osadníci si ze své staré vlasti do Nového světa přinesly také jednu nepostradatelnou okolnost, a to anglickou politickou tradici, spočívající nejen v zastupitelské formě vlády, kterou Anglie znala již od 14. století, kdy se začal scházet anglický parlament složený ze zástupců jednotlivých hrabství, ale také fungování místní samosprávy. Zatímco v Anglii místní samospráva fungovala prostřednictvím smírčích soudců, v Americe tuto funkci vykonával guvernér, ať už jmenovaný panovníkem nebo vlastníkem kolonie, či volený samotnými osadníky. Jmenování veřejných činitelů však poměrně rychle ustoupilo jejich přímé volbě a položilo tak základ pro vybudování přímé zastupitelské politiky.

Guvernéři vládli společně s poradním sborem, který fungoval jako exekutivní orgán a zároveň jako horní komora parlamentu. Členové poradní rady byli jmenováni buď samotnou korunou, či vlastníky kolonie. Guvernér kolonie jako hlava moci výkonné měl značně široké pravomoci, mezi které patřilo např. dosazování a odvolávání úředníků, právo veta vůči zákonodárnému sněmu, velel domobraně a námořnictvu, uděloval milosti a v záležitostech soudních guvernér tvořil soudní dvory a jmenoval a odvolával soudce. V koloniální Americe fungovaly i dolní komory parlamentu⁽¹²⁾. První z nich byla založena již v roce 1619 a byla postupně zavedena ve všech koloniích. Tyto sněmy, na rozdíl od rady (horní komory parlamentu) a guvernéra, byly zásadně voleny. Mezi dvě nejdůležitější pravomoci sněmu patřilo právo schvalování daní a výdajů a pravomoc navrhopvat zákony.

Přes velkou podobnost s anglickým systémem vlády, se Amerika od svého politického „modelu“ lišila podstatným znakem, kterým byla existence psané ústavy. Na rozdíl od Anglie, kde ústavní právo bylo tvořeno precedenty (Magna charta ani Bill of Rights ambice ústavy neměly), Američané již v roce 1639 sepsaly první ústavu na světě, tzv. Základní články Connecticutu⁽¹³⁾. Psanou ústavu přijali v průběhu několika let všechny sněmy v koloniích, což byl jeden z prvních kroků k pozdějšímu získání nezávislosti.

V první polovině 18. století byla Amerikou úspěšnou společností. Společnost fungovala převážně na samosprávném principu, obyvatelé prosperovali a země bohatla. Toto období dějin Ameriky je někdy charakterizováno jako tzv. Velké probuzení⁽¹⁴⁾. Jednalo se o duchovní proud, ovlivňující především náboženství, ale i politiku. Rozhodujícími postavami této vlny evangelismu byly především William Tennent, Jonathan Edwards a George Whitefield. Nejpodstatnějším přínosem myšlenek velkého probuzení, bylo vnesení některých evangelistických principů do americké kultury. Spočívala v oslabení postavení církevního duchovenstva, v právu individuální volby a v tolerantnější postoj i k odpadlíkům ortodoxní církve.

V tomto období však také dochází k prvním srážkám mezi britskou říší a jejími koloniemi.

Odcizení Ameriky od Anglie v 2. polovině 18. století přineslo, koloniální války, revoluci a boje za nezávislost, státoprávní uspořádání a v neposlední řadě také významné právní texty, které svým významem daleko přesáhly svoji dobu. Období mezi druhou polovinou osmnáctého století a začátkem devatenáctého století je doslova nabyto důležitými a podstatnými událostmi, které Ameriku stvořily. Bohužel zde není možné podrobně se rozepsat o událostech, které určovaly chod amerických dějin, a tak se alespoň v krátkosti zastavíme u těch zcela nejpodstatnějších.

Samotný proces vedoucí k získání nezávislosti, roznítila tzv. sedmiletá válka, která v Evropě v letech 1754 až 1763 propukla. Boje mezi (mimo jiné), Angličany a Francouzi skončili vítězstvím Angličanů a jejich naprostou nadvládou nad Novým světem. Po válce britské úřady zápolily s finančními problémy, které válka přinesla a anglický ministr financí G. Grenville usoudil, že Američané jsou povinni se na válečných nákladech podílet, a to prostřednictvím několika celních zákonů, zákona o měně (1764), zákona o kolkovním a posledním těchto daňových zákonů, zákona o ubytování⁽¹⁵⁾. Tato opatření vyvolala vlnu masových protestů a demonstrací, které nakonec sice vyústily v odvolání Grenvilla z úřadu, ale situaci v koloniích neuklidnilo. Nástupcem odvolaného ministra se stal markýz Rockingham. Rockingham schválil tzv. deklarační zákon, který potvrdil pravomoc britského parlamentu přijímat zákony závazné pro kolonie, a to ve všech případech. I toto opatření stejně jako další, vydané nástupníky markýze Rockinghama⁽¹⁶⁾, přilévalo kapku po kapce olej do ohně. Nespokojenost s britskou nadvládou a strádání v koloniích rostlo. Nejvážněji se odpor projevil v Bostonu, kde na pomoc guvernérovi k udržení veřejného pořádku připluly dva britské regimenty „červenokabátníků“.

Jejich zásah se však změnil v tzv. Bostonský masakr, když po střelbě do davu zemřelo pět lidí a několik dalších bylo vážně zraněno.

Jako další roznětka fungovalo opatření dalšího britského ministra financí lorda Northa, který udělil Východoindické společnosti monopol na dovoz veškerého čaje od amerických kolonií a zároveň snížil clo na jeho dovoz. 30. listopadu 1773 vtrhli na loď dovážející z Británie čaj koloniální patrioti a veškerý čaj, 342 beden, naházeli do moře. Tento incident, známý jako Bostonský čajový dýchánek, vyústil v sérii odvetných opatření, které roku 1774 britský parlament schválil. Předmětem odvetných opatření byly zákon o bostonské přístavu, který přístav uzavřel do doby, než bude čaj zaplacen, zákon o nestranném výkonu spravedlnosti, nový ubytovací zákon a zákon o vládě v Massachusetts. Všechna tato opatření vyvolala hněv kolonistů po celé zemi. 5. září 1774 se ve Filadelfii sešel První kontinentální kongres. Zúčastnilo se ho padesát pět delegátů, kteří zastupovali dvanáct amerických kolonií. Kongres ostře odsoudil britská nařízení vůči státu Massachusetts a přijal Prohlášení americký právo. To pravilo, že anglický parlament smí regulovat pouze ty záležitosti, které jsou záležitostmi imperiálními, tedy že parlament není oprávněn vměšovat se do vnitřních záležitostí kolonií.

Britský král, stejně jako parlament, považoval situaci v koloniích za zcela nepřijatelnou a požadoval okamžité podřízení své autoritě. Přes snahu najít pokojné řešení situace ve formě tzv. smířlivé rezoluce lorda Northe (1775), americká revoluce a válka o nezávislost začala.

Signálem k vypuknutí války byl střet britského generála Gage s massachusettskou domobranou. Měsíc poté se sešel Druhý kontinentální kongres, který převzal funkci vlády a jmenoval Georgie Washingtona generálem a vrchním velitelem kontinentální armády. Na finanční podporu války o nezávislost kongres odhlasoval vydání

tištěných papírových peněz ve výši 2.000.000 dolarů, přičemž každá kolonie vykoupila část celkové částky v poměru k velikosti populace dané kolonie.

K první velké bitvě došlo 17. června 1775 u Bunker Hill. Útok zahájili na rozkaz generála Gage Britové, ale byli domobranou odraženi. Druhý pokus o prolomení obrany dopadl stejně. Třetí útok již byl za cenu ztráty mnoha mužů úspěšný. Po této prohře se Kontinentální kongres pokusil usmířit si krále Jiřího III. prostřednictvím dvou dokumentů nazvaných Petice olivové ratolesti a Prohlášení o příčinách a nutnosti sáhnout ke zbraním. Jiří III. s kolonisty odmítl jakkoli jednat a prohlásil je za „otevřené a zjevné nepřátele“⁽¹⁷⁾.

II. ZROD ÚSTAVNÍHO SYSTÉMU SPOJENÝCH STÁTŮ

V lednu roku 1776 Thoma Pain anonymně zveřejnil leták nazvaný Zdravý rozum, ve kterém zaútočil na anglickou monarchii. V tomto pamfletu Pain útočí na aroganci Britů i jejich ostudné zacházení s kolonisty a vyzývá k vyhlášení nezávislosti: „Krev pobitých, plačící hlas přírody, volá, je čas se odtrhnout“⁽¹⁸⁾. Pain svým rebelským prohlášením rozjitřenou situaci v Americe ještě více vyostřil, nicméně povzbudil snahy vlastenců směřující k finálnímu kroku prohlášení vlastenectví. Jako první dal podnět k vytvoření rezoluce prohlašující kolonisty za nezávislý stát Virginský sněm. I přes nejednotný postoj kolonií, byl 11. června 1776 Kongresem jmenován výbor, jehož úkolem bylo zkoncipování Prohlášení nezávislosti. Výbor zasedal ve složení B. Franklin, J. Adams, R. Herman, R. Livingstone a T. Jefferson, když poslední z jmenovaných výboru předsedal a fakticky se na vytvoření konceptu nejvíce podílel. Delegáti Kongresu text Prohlášení o nezávislosti schválili 2. července, ale až 4. července byl schválen všemi koloniemi. Text je pojmenován „Jednomyslné prohlášení Třinácti Spojených států Ameriky“. Prohlášení o nezávislosti je bezpochyby jedním z nejvýznamnějších amerických právních textů, když především druhý odstavec vyjadřuje samou podstatu americké politické kultury:

„Pokládáme za samozřejmé pravdy, že všichni lidé jsou stvořeni sobě rovni a jsou nadány jistými nezcizitelnými právy, mezi něž patří právo na život, svobodu a budování osobního štěstí. Že k zajištění těchto práv se ustavují mezi lidmi vlády, odvozující svou oprávněnou moc ze souhlasu těch, jimž vládnou. Že kdykoli počne být některá vláda těmto cílům na překážku, má lid právo ji změnit nebo zrušit a ustavit vládu novou, která by byla založena na takových zásadách a měla svou pravomoc upravenou takovým způsobem, jak uzná lid za vhodné pro zajištění své bezpečnosti a svého štěstí. Je pravda, že prozíravost velí, aby se vlády již ustanovené neměnily z příčin nepatrných ani přechodných, a i všechna zkušenost ukázala, že lidé, je-li zlo snesitelné, jsou spíše nakloněni je snášet, než aby se domohli svých práv tím, že zruší životní formy, na něž si zvykli. Avšak, když dlouhá řada případů zneužití moci a skutků bezpráví, sledujících neustále tentýž cíl, svědčí o úmyslu podrobit je naprostou krutovládou, pak je jejich právem, a přímo povinností, takovou vládu svrhnout a postarat se o nové strážce své příští bezpečnosti. Takové bylo trpělivé utrpení těchto kolonií; a taková je nyní nutnost, která od nich vyžaduje, aby změnily své dřívější systémy vlády...“

Vyhlášením nezávislosti se jednotlivé kolonie staly svrchovanými státy. Každý ze třinácti států měl svou vlastní ústavu (předlohou jim byl Massachusettská ústava) a dvoukomorový parlament.

Změnou musel projít i Kongres, který vykonával svou pravomoc bez ústavní podpory pouze na základě obecného souhlasu. Právním dokumentem zakotvujícím pravomoci Kongresu se staly Články konfederace. Jejich návrh předložil výbor v čele s J. Dickinsonem 12. června 1776, ale trvalo rok než byly dne 15. listopadu 1777 přijaty. Články konfederace vstoupily v platnost až v roce 1781, poté co je ratifikovaly všechny státy. Do rukou Kongresu patřily především zahraniční vztahy, vyhlášení války a míru, řešení sporů mezi jednotlivými státy. Kongres však postrádal pravomoc vynutit nařízení, které sám schválil.

Válka s Británií mezitím pokračovala. V srpnu 1776 se Britové v ohromující přesile čítající 32.000 mužů vylodili v New Yorku, smetli Washingtonovu obranu a zahájili okupaci, která trvala až do konce války. V srpnu 1777 Britové utrhli porážku u Saratogy, po které musel kapitulovat generál Burgoyne. Porážka Britů u Saratogy přinesla Američanům podporu Francouzů, kteří 6. února 1778 podepsali s Američany smlouvy o přátelství a obchodu a smlouvu o spojenectví. V ní se Francie zavázala, že bude Američany ve válce podporovat a zároveň Spojené státy uznala jako suverénní stát.

Po kapitulaci generála Burgoyne začal jednat i Britský parlament. Přes snahu lorda Northe o ukončení války, král odmítl uzavřít mír. Přesto parlament začal rušit některá z dřívějších opatření, která na kolonisty před válkou uvalil (clo na čaj či zákon o vládě v Massachusetts). Válečný zdar se přeléval ze strany na stranu a koncem roku 1778 se válka přesunula na jih. Rozhodující bitva se odehrála v Yorktownu, kde se střetla armáda Cornwallise se spojenými silami v podobě flotily admirála De Grosse a Lafayettea a armády generála Washingtona. 17. října 1781 Cornwallis žádá o příměří. 27. února 1782 se Dolní sněmovna britského parlamentu staví proti pokračování války a nový předseda vlády lord Shelburne řídí jednání s americkými vyslanci jmenovanými Kongresem. Dne 3. září 1783 je podepsán Pařížský mír a Britové uznávají nezávislost Spojených států.

Období mezi lety 1781 až 1787 je charakteristické zápasem Američanů o vybudování nového silného národa. Jak Kongres tak Články konfederace se ukázaly nevhodnými pro původní myšlenku spočívající ve sloučení suverénních států do společného celku, který by vykonával pouze ty pravomoci, které by na něj členské státy delegovaly.

Válka zanechala Ameriku v ekonomické krizi a Kongres, který neměl pravomoc vybírat daně, nebyl schopen tuto situaci řešit. Jednotlivé státy porušovaly ustanovení

Článků, když jejich sněmy vydávaly rozhodnutí, která náležela výhradně Kongresu. Čím dál tím více volali političtí vůdci po silnější centrální autoritě. Kongres se pokusil situaci vyřešit revizí Článků konfederace a 21. února 1787 přijal rezoluci schvalující její přepracování. Na revizi se podílel konvent složený z mnoha zvolených delegátů, avšak mezi ty nejvýznačnější patřili James Madison a Alexander Hamilton. A byl to právě Madison, jehož politické myšlenky nejvíce ovlivnily budoucí Ústavu. Madison přišel s tzv. „virginským plánem“, který požadoval oddělení moci zákonodárné, soudní a výkonné a vytvoření celonárodní vlády, která by byla nadána pravomocí vydávat zákony závazné jak pro jednotlivé občany tak jednotlivé státy.

Jako protinávrh podal W. Paterson tzv. „newjerseyský plán“, který sice přiznával Kongresu větší pravomoc, jako například pravomoc vybírat daně, regulovat obchod, či jmenovat Nejvyšší soud, ale zároveň přiznával jednotlivým státům silnější postavení v poměru k centrální vládě. Tento návrh byl odmítnut a faktickým autorem návrhu nové Ústavy se stal James Madison.

Delegáti se několikrát dostali do sporu, a to především kvůli několika problematickým otázkám. První z nich se týkala problému zda přepracovat Články či vytvořit nový dokument, druhá způsobu zastupování jednotlivých států v Kongresu. Konvent souhlasil s vytvořením nového dokumentu a spor ohledně zastoupení v Kongresu byl vyřešen tzv. connecticutským kompromisem, navrženým R. Shermanem. Kompromis spočíval v proporčním zastoupení států ve Sněmovně reprezentantů podle počtu obyvatel. Do Senátu byli voleni zákonodárným shromážděním vždy dva senátoři za každý stát.

Konvent musel ke kompromisnímu řešení přistoupit i v dalších bodech, a to v bodu týkajícím se volby prezidenta, kdy byl zaveden systém sboru velitelů, což ve svém důsledku znamenalo přenechání volby prezidenta přímo lidu. Úřadu prezidenta byly přiznány podstatné pravomoci. Měl právo veta vůči zákonům kongresu a široké

výkonné pravomoci. Takto silně vymezené oprávnění prezidenta ve svém důsledku znamenalo téměř „monarchistické“ postavení hlavy výkonné moci. Problématická se ukázala být otázka postavení otroků. Zrušení otroctví bylo v této době zcela nemožné, neboť v případě snahy Severu o jeho zrušení by se Jih postavil proti vytvoření celonárodní vlády a snaha o konsolidaci politických poměrů by zkrachovala. Sever tedy souhlasil se třemi hlavními body kompromisu týkajícího se poměrů otroků: konvent jako celek upustil od odsouzení samotné instituce otrokářství, byl schválen návrh G. Masona, který znamenal, že jednotlivé státy mohly otroky započítat do svého voličstva v poměru 3/5 na jednoho svobodného voliče (otrok sám však hlasovat pochopitelně nesměl) a v textu návrhu Ústavy se slova jako otrok či otrokářství vůbec nevyskytovala.

Celonárodní vládě byly sice přiznány široké pravomoci, nicméně delegáti v obavě o jejich zneužití zavedli systém „brzd a protivách“. Dle návrhu J. Madison došlo k oddělení všech tří mocí, prezident disponoval právem veta, Kongres nesměl schvalovat zákony ex post, Senátu byl svěřen dohled nad smlouvami.

Nečekaně málo se však nová Ústava zaobírala třetí z mocí, mocí soudní. Virginský plán předpokládal, že vznik Nejvyššího soudu bude právně podložen samotnou Ústavou, což se také stalo. Kongresu bylo umožněno zřídit podřízené soudy a jmenovat soudce Nejvyššího soudu.

Ústava také upravovala postavení jednotlivých států, kterým byla ponechána široce vymezená nezávislost. Konvent také neponechal nic náhodě a v obavě o opakování situace z Článků konfederace, které byly zcela rigidní, přijal metodu přijímání dodatků k Ústavě. Dodatky mohly být navrženy buď na základě dvoutřetinového hlasování v každé z komor Kongresu, nebo celonárodním shromážděním, které by bylo speciálně svoláno dvěma třetinami státních zákonodárných sborů.

Za zmínku stojí i sám ratifikační proces Ústavy. Ratifikační postup stanovil článek VII Ústavy: „*Ratifikace konventy devíti států bude postačovat k platnosti této ústavy ve státech, které ji tímto způsobem schválí...*“. V září 1787 byl koncept Ústavy předložen ústavodárnému shromáždění všech států. Delegáti se při bouřlivých debatách rozdělili na dvě skupiny, na obhájce nové Ústavy – federalisty a odpůrce – antifederalisty. Obě skupiny se shodly na dalším kroku, kterým bylo poslání textu Ústavy k posouzení jednotlivým státům. Shodný názor panoval i na otázku schválení Ústavy, když stačilo, aby text schválilo devět ze třinácti států.

Významnými federalisty, kteří notně přispěli ke konečnému schválení nové Ústavy, byli Alexander Hamilton, John Jay a John Madison, kteří na její podporu sepsali sérii esejů nazvaných „Listy federalistů“ (The Federalist), vycházejících v newyorských novinách. Nejproslulejší z těchto článků byl v pořadí 10. esej, sepsaný Johnem Madisonem. Madison zde argumentuje ve prospěch Ústavy: „*Z četných výhod, jež slibuje dobře zřízená Unie, si nejdůkladnější pozornosti zasluhuje její sklon potlačovat a omezovat stranické půtky, ... naše vlády jsou příliš nestálé, že ve sporech různých stran není brán ohled na veřejné blaho a rozhodnutí jsou často přijímána nikoli podle zásad spravedlnosti a s ohledem na práva menšiny, nýbrž díky větší síle zaujaté a zpupné většiny ... Jestliže stranický zájem prosazuje menšina, pomůže republikánský princip, který většině umožní porazit nesprávné názory v řádných volbách; poražená strana může klást překážky státní správě a vyvolávat společenské ořesy, ale nebude schopna provádět násilí a skrývat je za Ústavou.*“

Dále konstatuje: „*Republika, čímž myslím vládu uskutečňovanou prostřednictvím zvolených zástupců, otevírá odlišné perspektivy a slibuje poskytnout lék, který hledáme. Zkoumejme tedy body, v nichž se odlišuje od čisté demokracie, a pochopíme povahu léku i účinnost, kterou musí čerpat z Unie. Existují dva velké rozdíly mezi demokracií a republikou; za prvé je v republice vláda postoupená malému počtu občanů, které ostatní zvolili, za druhé se může republika svým rozsahem týkat většího počtu občanů a většího území. První rozdíl může mít za následek, že se názory*

veřejnosti vytříbí a zdokonalí prostřednictvím zvoleného sboru občanů, kteří díky své moudrosti nejlépe rozpoznají skutečný zájem své země a u kterých bude nejméně pravděpodobné, že by své vlastnictví a lásku ke spravedlnosti obětovali pomíjivým a stranickým úvahám ... Za druhé, protože ve velké republice bude každý zástupce zvolen větším počtem občanů než v malé, bude pro špatné kandidáty obtížnější s úspěchem prosazovat různé intriky, jimiž se až příliš často vyhrávají volby; protože bude volba svobodnější, budou se občané spíše soustředit na ty kandidáty, jejichž zásluhy budou nejpřitažlivější a jejichž prověřený charakter bude hovořit sám za sebe.“

Odpověď antifederalistů na sebe nenechala čekat. Stejně jako výše zmínění autoři, publikující pod pseudonymem Publius (na počest římského konzula Publia Valeria Publicoly), sepisovali články stavějící se striktně proti Ústavě. Jejich eseje nebyly uceleny v jeden celek, ale pod pseudonymy jak Cato, Brutus či Centinel vzkazovaly americkému lidu: *„Revoluce, která oddělila spojené státy od Velké Británie, nebyl pro svobodu Ameriky důležitější než to, co vyplyne z přijetí nového systému. Ten předešlý nás osvobodil od cizí nadvlády a je až příliš nasnadě, že ten následný nevtvoří nic jiného než federální tyranii.“*⁽¹⁹⁾

Je třeba říci, že antifederalisté byli úspěšní v jedné ze svých výhrad vůči návrhu Ústavy, a to že nezaručuje americkým občanům jejich individuální práva. Tento nedostatek byl vyřešen vypracováním Listiny práv (Bill of Rights), která byla později přijata jako Ústavní dodatek (šlo o prvních deset dodatků zahrnujících např. svobodu náboženského vyznání, shromažďování, právo držet zbraně, právo na svobodu slova a tisku, petiční právo, právní záruky v případě spáchání trestného činu, atd.).

První stát, který Ústavu ratifikoval byl Delaware, a to 7. prosince 1787. Aby mohla Ústava vstoupit v platnost, netrpělivě se čekalo, který stát ji ratifikuje jako devátý v pořadí. Stal se jím dne 21. června 1788 New Hampshire a tím pádem mohla Ústava

vstoupit v platnost.⁽²⁰⁾ Konfедераční Kongres začal s přípravou předání moci. Jako sídlo nové vlády byl vybrán New York a byly určeny termíny voleb. Benjamin Franklin napsal svému příteli v souvislosti s postupem předávání moci památnou větu: „Naše Ústava se stala skutečností a vše nasvědčuje tomu, že má trvalou platnost“. Na rozdíl od Franklina měl Washington o budoucnosti Ústavy jiné mínění: „Nemyslím, že Ústava vydrží déle než deset let“, pronesl ke svému kolegovi.

III. UPEVNĚNÍ POZICE SOUDNÍ MOCI

Jak již bylo zmíněno výše, ústavní konvent podrobně rozpracoval oddělení moci zákonodárné a moci výkonné a jejich kompetence, ale poněkud opomněl vymezit pravomoci třetí z mocí, moci soudní.

Jako první se obecně soudnictvím zabýval Luther Martin, marylandský vrchní návladní a zkušený politik, který odmítl podepsat konečnou verzi Ústavy, protože podle jeho názoru byla jednotlivým státům upírána jejich práva. Luther byl zastánce silných republik, a proto navrhl, aby existovala: „ Nejvyšší právní norma jednotlivých států, jejichž soudy by se jí musely ve svých rozhodnutích řídit bez ohledu na odchylky v individuálních státních zákonech“.⁽²¹⁾ Takto vymezené pravomoci republikových soudů ve svém důsledku znamenaly, že soudy mohly samostatně a autoritativně rozhodovat ve federálních věcech. Nakonec byl Martinův návrh při svém schvalování doplněn o dodatek, který stanovil, že se ústavy a zákony jednotlivých států podřizovaly ústavě federální.

Detailní úprava soudnictví připadla Kongresu. Nejvyšší soud vznikl na základě Ústavy, konkrétně článku III., z kterého jasně vyplývá, že právě Nejvyšší soud je jediným soudem, výslovně založeným ústavou:

„ČLÁNEK III.

Oddíl 1. Moc soudcovská přísluší ve Spojených státech Nejvyššímu soudu a takovým nižším soudům, které zřizuje Kongres. Soudcové Nejvyššího soudu i nižších soudů jsou ustavováni trvale; za svou službu dostávají náhradu, která nesmí být během trvání jejich služby snížena.

Oddíl 2. Moc soudcovská vztahuje se na všechny případy práva a spravedlnosti, spadající pod ustanovení této ústavy, zákonů Spojených států a mezinárodních smluv, ať už existujících, nebo těch, které budou uzavřeny jménem Spojených států; vztahuje se dále na všechny záležitosti vyslanců, jiných zástupců Unie a konzulů - na otázky admirální a námořní jurisdikce; na spory, v nichž jsou jednou stranou Spojené státy; na spory dvou nebo více států; na spory mezi občany různých států Unie; na spory mezi občany téhož státu, kteří si činí nároky na pozemky ležící v různých státech Unie; na spory mezi státem nebo jeho členy a cizími státy nebo jejich občany a poddanými.

Nejvyšší soud je první stolicí ve všech případech týkajících se vyslanců, konzulů nebo jiných zástupců Unie a také tehdy, vystupuje-li stát jako jedna ze stran. Ve všech ostatních zmíněných případech je Nejvyšší soud instancí odvolací, a to jak právně, tak fakticky- s těmi výjimkami a podle takových pravidel, které stanoví Kongres.

Pro všechny přestupky, s výjimkou velezrady, jsou příslušné porotní soudy; soudní řízení probíhá v tom státě, kde k přestupku došlo; nedošlo-li však k přestupku na území některého státu, řízení probíhá v místě nebo místech, které určí zákonem Kongres.“

Právní normou, která jako první upravila nejen řádnou „soustavu“ soudů, ale i jejich vzájemného vztahy a oprávnění, byl Zákon o soudnictví (Judiciary Act), který roku 1789 Kongres schválil. Jejím autorem byl connecticutský právník Oliver Ellsworth (mimo jiné i tvůrce connecticutského kompromisu).

Zákon o soudnictví byl sám o sobě poměrně kontroverzním dokumentem, a to především z hlediska pohledu dvou nesmiřitelných táborů, federalistů a antifederalistů, (kteří se střetli již při schvalování Ústavy), když federalisté podporovali teorii silné federální vlády, která měla zajistit federální svrchovanost a zajistit ochranu před přehnaným uplatňováním místních zájmů, zatímco antifederalisté pokládali důraz na ponechání co nejvíce pravomoci jednotlivým státům.

Samotné schvalování Zákona o soudnictví probíhalo v bouřlivé atmosféře. 7. dubna 1789 Senát jmenoval komisi, která měla navrhnout organizaci federálních soudů. Komise přišla s návrhem federálního soudnictví, kdy přesně charakterizovala podmínky, za kterých mohl být daný případ postoupen ke slyšení před federálním soudem. Ani přesně vymezená jurisdikce nejvyššího soudu však nevyhovovala odpůrcům z řad antifederalistů, jejichž hlavním argumentem bylo, že federální soudnictví zbavuje jednotlivé státy práva vykonávat svoji vlastní moc soudní a tvrdili, že soudy na místní státní úrovni jsou schopny samy fundovaně rozhodovat problémy týkající se federálních otázek. Antifederalisté mimo jiné vyjadřovali i pochybnosti o samotném zmocnění Kongresu zakládat nižší federální soudy, když restriktivním právním výkladem dospěli k názoru, že článek III, oddíl I, pouze tuto možnost Kongresu doporučuje. ⁽²²⁾

Federalisté vedeni J. Madisonem naopak trvali na racionálním výkladu této části ústavy, která přímo po Kongresu požaduje, aby federální soudy založil. Podle federalistů byly federální soudy přímo nezbytné pro zajištění svrchovanosti federálního práva a dále dovozovali, že nadřazenost federálního práva byla koneckonců stanovena Článkem VI Ústavy, který říká: „Tato ústava, zákony Spojených států vydané na jejím základě, ... je svrchované nad právem států.“

Jak již bylo zmíněno, Judiciary Act založil dvě soustavy federálních soudů podřízené soudu nejvyššímu. Federální soudnictví bylo v této formě dvojstupňové, když v prvním stupni fungovaly federální okresní (*district courts*) soudy první instance, do jejichž soudní pravomoci spadaly záležitosti méně závažných trestných činů. Případy týkající se námořního práva a občanskoprávní spory týkající se federálních otázek. Druhý stupeň představovaly tři odvolací federální soudy (*circuit courts*), do jejichž pravomoci spadaly věci závažné trestné činnosti a tři kategorie civilních případů. Případy, kdy žalující stranou ve sporu byly Spojené státy, případy kdy alespoň jednou stranu sporu byl zahraniční subjekt a případy kdy strany sporu pocházely z různých států Ameriky a předmět sporu byl vyšší než \$ 500. Tzv. *circuit courts* byly tříčlenné a skládaly se ze dvou soudců Nejvyššího soudu a jednoho okresního soudce. Tyto tribunály zasedaly dvakrát ročně v různých místech Unie.

Vhledem k tomu, že sama Ústava na objasnění pravomocí Nejvyššího soudu rezignovala, Zákon o soudnictví je vymezil přesně. Nejvyšší soud tak rozhodoval v odvolacím řízení, jak od obvodních (městských) soudů, tak od soudů okresních. Nejvyšší soud dále rozhodoval v případech, kdy se spor týkal federálních smluv či zákonů, v případech, kdy zákon státu byl v rozporu se zákonem federálním a dále byla v jeho pravomoci interpretace jak Ústavy, tak všech federálních zákonů a smluv. Zákon dal také Nejvyššímu soudu pravomoc ve věcech sporu mezi jednotlivými státy a také v případě sporu mezi státem a občanem jiného státu. Mezi ostatní pravomoci soudu patřilo projednávání sporů proti ambasadorům, velvyslancům a konzulům či vicekonzulům.

Zákon o soudnictví upevnil stálý počet soudců Nejvyššího soudu, a to na šest členů. S tím jak se americký národ rozrůstal, však přibyly k původním třem federálním soudům soudy další. To ovlivnilo i počty členů Nejvyššího soudu. V roce 1863 se jejich počet zvýšil na deset. Kongres počet soudců v roce 1866 zredukoval na sedm, nicméně o tři roky později se jejich počet opět zvýšil a ustálil se na devíti soudcích.

Předsedu Nejvyššího soudu a pět přísedících soudců navrhoval prezident a potvrzoval je Senát.

IV. PRVNÍ SOUDCI A PŘÍPADY NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Prvním předsedou soudu byl prezidentem Georgem Washingtonem vybrán John Jay, který po pěti letech strávených v úřadě na svůj post rezignoval a stal se guvernérem New Yorku. Za Jayova předsednictví Nejvyšší soud vyslovil svůj názor v případě *Chisholm v. Georgia*, který je považovaný za první velký případ tohoto soudu. Spor se týkal žaloby Alexandra Chisholma, obchodníka z Jižní Karolíny, jemuž stát Georgia zkonfiskovala v době revoluce zboží. Chisholm v roli žalující strany napadl žalobou suverénní stát Georgii a navrhl Nejvyšším soudu aby tento případ projednal, když svůj nárok na projednání žaloby podepřel citací článku III, oddílu 2 Ústavy: „*Moc soudcovská vztahuje se na všechny případy práva a spravedlnosti, spadající pod ustanovení této ústavy, ... na spory mezi státem a občanem cizího stát ...*“. Zástupci státu Georgia se však projednávání sporu odmítli zúčastnit s tvrzením, že svrchovaný stát není povinen dostavit se k Nejvyššímu soudu ke slyšení, především když takovému slyšení ani nepřivoli. Soudce Jay spolu s ostatními soudci (v poměru 4 -1) vynesli stanovisko ve prospěch Chisholma. Takovéto stanovisko pobouřilo nejen Georgii, ale i ostatní státy, které se začaly především z finančních důvodů obávat možných žalob proti nim. Situace vyústila v přijetí XI dodatku k Ústavě, který praví: „*Soudní moc Spojených států nesmí být vykládána v tom smyslu, že se vztahuje na jakýkoli soudní proces, rozhodovaný podle obecného práva nebo spravedlnosti, započatý nebo vedený občany jednoho státu proti jinému státu nebo občany nebo poddanými cizího státu.*“

Nejen rozhodnutí samo stalo se významným pro prvopočátky působnosti Nejvyššího soudu, ale zejména onen stav následující po jeho rozhodnutí přinesl dalekosáhlý

precedent, kterým byla možnost lidu změnit pravomoci soudu prostřednictvím Ústavy.

Za předsednictví Jay došlo k ještě jednomu důležitému okamžiku, kterým bylo odmítnutí Nejvyššího soudu poskytnout radu prezidentu Washingtonovi ohledně mezinárodních smluv a mezinárodního práva. Soud konstatoval, že nemůže spolu s mocí výkonnou sídlet její povinnosti či dokonce pravomoci, naopak, že jeho ústavním úkolem je rozhodovat pouze ve sporech, které jsou před ním projednávány.

V roce 1795 měl Jaye vystřídat na pozici předsedy soudu John Rutledge, který před jmenováním působil jako řadový soudce Nejvyššího soudu. V průběhu šesti měsíců, ve kterých Senát projednával jeho jmenování, Rutledge jako dočasný předseda vynesl své jediné rozhodnutí v ne příliš významném případě *Talbot v. Jansen*. Po jeho účasti na shromáždění občanů v Charlestonu, na kterém přednesl projev proti tzv. Jayově smlouvě, byla jeho kandidatura na post stálého předsedy Nejvyššího soudu jeho oponenty zablokována.⁽²³⁾

Po Rutledgovi následoval Oliver Ellsworth. Před jeho jmenováním nabídl tento post prezident Washington Patricku Henrymu, který byl ze zdravotních důvodů nucen nabídku odmítnout. Ellsworth v úřadu také dlouho nezůstal, když ho jeho chatrné zdraví donutilo v roce 1799 rezignovat. V průběhu jeho činnosti v roli předsedy soudu byla projednávána řada případů, když ze zmínku stojí *Hylton v. United States*, *Hollingsworth v. Virginia* a především nejznámější případ tohoto soudu *Calder v. Bull*.

V roce 1801 nahrazuje Ellsworth jeden z nejvýznamnějších předsedů Nejvyššího soudu, John Marshall, jmenovaný novým prezidentem Johnem Adamsem. Marshall strávil ve svém úřadu neuvěřitelných třicet čtyři let a za dobu jeho předsednictví soud vynesl řadu podstatných a pro americkou právní kulturu důležitých rozhodnutí, mezi

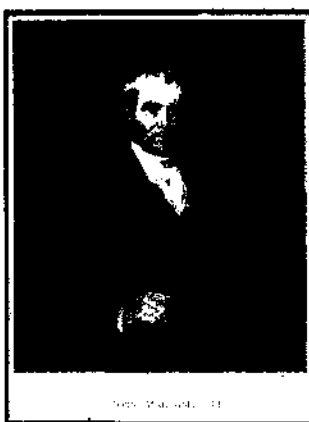
kterými je třeba jmenovat nejslavnější případ *Marbury v. Madison*, dále *Martin v. Hunter's Lessee*, *McCulloch v. Maryland*, *Fletcher v. Peck*, *Ex Parte Bollman*, *Gibbon v. Ogden*, *Darmouth College v. Woodward*, či například *Cherokee Nation v. Georgia*.

Byl to právě Marshall, který samu instituci Nejvyššího soudu povznesl a pevně zakotvil v soustavě amerických soudů. Politicky stál Marshall na straně federalistů, což se v jeho práci značně odráželo. Zdůrazňoval nutnost omezení pravomocí vlád jednotlivých států a naopak potvrzení primátu vlády federální. Marshall často ovlivňoval Ústavu, když ji prostřednictvím právního výkladu modeloval a přetvářel v duchu národní jednoty a silných federálních mocí. Ústavu vnímal ze dvou různých pohledů, když v ní na jedné straně viděl rigidní dokument specificky vymezující pravomoci jednotlivých složek moci a na straně druhé živoucí nástroj, umožňující a zároveň požadující takovou právní interpretaci, která co nejlépe zajistí prostředky k efektivnímu výkonu jak moci výkonné, tak moci soudní a zákonodárné, ale hlavně a především chápal roli Ústavy jako dokument vymezující zákonný mantinel. Jeho chápání Ústavy charakterizuje i jeho výrok „*Nesmíme nikdy zapomenout, že to, co komentujeme, je cosi organického, schopného růst a proměňovat se*“.

Marshall uvažoval i o ryze pragmatických potřebách amerického života, což se projevovalo v jeho ekonomickém myšlení. Tvrdil, že kapitalismus, rozvoj průmyslu a bankovníctví je natolik důležité pro budoucí blahobyt Ameriky, že je naprosto nezbytná jeho garance Ústavou. Se stejnou vervou prosazoval i soukromé vlastnictví a především jeho nedotknutelnost (typicky případ *Gibbons v. Ogden* či *Fletcher v. Peck*), kterou podle něj svými akty ohrožovaly zákonodárné sbory států.

Marshall byl bezpochyby osobnost, která výrazně vtiskla Nejvyššímu soudu jeho nezaměnitelnou podobu. Kromě svých brilantních verdiktů (za svou dobu předsednictví vynesl jeho soud celkem 1100 verdiktů, z toho 519 koncipoval sám

Marshall), také formoval utvářející se tradici soudu. Krátce po svém příchodu změnil způsob, kterým soud vynášel svá rozhodnutí. Před Marshallovým příchodem každý ze soudců vypracoval samostatné rozhodnutí (tzv. *seriatim opinion*), po Marshallově zásahu soud napříště vydával rozhodnutí jedině. Vzhledem k tomu, že to byl právě Marshall, kdo nejčastěji rozhodnutí formoval, stal se fakticky hlavní autoritou Nejvyššího soudu. Marshall byl respektován mnoha významnými osobnostmi své doby, co dokládá i výrok prezidenta Johna Adamse: „*Věnování Johna Marshalla lidu Spojených států byl nejhodnotnější počin mého života*”.

John Marshall, předseda Nejvyššího soudu

Po smrti Johna Marshalla usiloval o post předsedy Nejvyššího soudu Roger B. Taney. Přes silný odpor senátora Henryho Clay, výrazného oponenta prezidenta Jacksona, který jmenování Taneyho podporoval, byl roku 1836 do úřadu jmenován. Taney vykonával svůj úřad pod dobu dvacet osmi let a stal se tak druhým nejdéle působícím předsedou Nejvyššího soudu. Proslavil se především případem *Dred Scott*, když jeho hlavním argumentem v tomto sporu bylo konstatování, že otrok (D. Scott) není a nemůže být občanem Spojených států a tím pádem nemá nárok na vznesení žaloby k Nejvyššímu soudu, když zároveň projednávání otázky otroctví vyloučil z pravomoci Kongresu (je třeba poznamenat, že toto rozhodnutí vyvolalo pobouření mezi černými Američany a přispělo k prohlubování krize, která nakonec vyvrcholila

občanskou válkou) .Druhým významným případem byl spor *Charles River Bridge Case*, ve kterém se Taney vyslovil, že státem uzavřená smlouva mezi ním a jednotlivcem týkající se soukromého práva obsahuje pouze ty výsady, které jsou v ní výslovně uvedeny a v případě výskytu jakýchkoli nejednoznačností či nejasností musí být tyto vyloženy ve prospěch státu.

V roce 1864 ve věku 87 let Taney umírá a je nahrazen ministrem financí Lincolnovi vlády a bývalým guvernérem státu Ohio, Salmonem P. Chasem. Chase si vysloužil pověst „advokáta uprchlých otroků“, když ještě coby advokát je často zastupoval. Do svého úřadu nastoupil v poválečné době právě skončené občanské války, která hluboce rozdělila Ameriku. Občanská válka si vyžádala nejen rozvrácenou ekonomiku, ale především hrozivou bilanci více než 620 000 obětí na životech amerických spoluobčanů. Před prezidentem a jeho vládou vyvstala povinnost obnovy poměrů vládnoucích v rozdělené zemi.

Tyto poměry se odrazily i v práci Nejvyššího soudu. Sám Chase zaujal k novým poměrům rozumný přístup, což se odrazilo i v rozhodnutích typu *Slaughterhouse Cases* nebo *Ex Parte Milligan*. Velmi důležitý byl i případ *Mississippi v. Johnson*, ve kterém stát Mississippi ve snaze pozdržet tzv. obnovovací zákony požádal Nejvyšší soud o vydání soudního nařízení, které by prezidentu Johnsonovi zabránilo zákony prosadit, a to na základě tvrzení, že takovéto zákony jsou protiústavní. V jednomyslném rozhodnutí soud shledal, že není v jeho kompetenci jakýmkoli způsobem nařizovat prezidentovi jakým způsobem má vykonávat své ústavou mu garantované pravomoci.

Nejvyšší soud se v těchto těžkých časech potýkal s mnoha problémy. Kongres, který se stavěl proti prezidentovi Johnsonovi a celé vládě, snížil počet jeho členů na osm soudců. Soudce Chase se s Kongresem dostal do ostrého sporu týkajícího se prvního případu v amerických dějinách - obžaloby prezidenta Spojených států (impeachment).

Kongres se pokusil případ vést sám, nicméně Chase trval na svém mínění, že Ústava zcela jasně vymezuje, že to má být právě předseda Nejvyššího soudu, který takovému řízení předsedá. Chase svůj konflikt s Kongresem vyhrál a především díky němu byl prezident Johnson (byť o jeden hlas) obžaloby zproštěn.

Za zmínku také stojí, že právě v tomto období byly přijaty nové ústavní dodatky odrážející změnu, která se po občanské válce v americké společnosti odehrála. V roce 1865 byl přijat XIII. dodatek, který zrušil otroctví, v roce 1868 XIV. dodatek mimo jiné definující americké občanství a v roce 1870 dodatek XV., zaručující právo volit pro všechny bez ohledu na rasu, barvu pleti či bývalého otroctví.

V roce 1873 Chase umírá a jeho post přebírá soudce M.R. Waite (*Uniteds States v. Cruikshank*), po něm soudce M. W. Fuller (*Plessy v. Ferguson*) a po nich následovaly další generace soudců a předsedů soudu Nejvyššího. Každý z nich vnesl do své funkce své osobité ideje a každý z nich pomáhal udržovat tradici, která se zrodila v roce 1789. Již od prvopočátků soud nejen ovlivňoval vývoj právní kultury, ale prostřednictvím svých rozhodnutí se podílel na jejím formování. Některé z významných rozhodnutí měnily politické, sociální i ekonomické poměry panující v dotyčném období dějin a nejsou bez vlivu i v současnosti. I přes některé kontroverzní okamžiky své existence si Nejvyšší soud vydobyl respekt a autoritu od odborníků i laiků.

Bylo již zmíněno, že řada rozhodnutí Nejvyššího soudu se svým významem zapsala do historie právní vědy Spojených států amerických. Jejich klíčový význam se projevuje dodnes, a to nejen jako učebnicové případy, ale vlivem precedentního práva i jako stále živé podklady pro rozhodovací činnost soudců.

K bližšímu rozboru jsem vybrala ty případy, které se jako první dotýkaly důležitých sfér společenského života v Americe:

Marbury v. Madison, 5 U.S. 137 (1803)
Fletcher v. Peck, 10 U.S. 87 (1810)
United States v. Hudson and Goodwin, 11 U.S. 32 (1812)
Martin v. Hunter's Lessee, 14 U.S. 134 (1816)
Trustees of Dartmouth College v. Woodward, 17 U.S. 518 (1819)
McCulloch v. Maryland, 17 U.S. 316 (1819)
Gibbons v. Ogden, 22 U.S. 1 (1824)
Cherokee Nation v. Georgia, 30 U.S. 1 (1831)
Worcester v. Georgia, 31 U.S. 515 (1832)
Barron v. Baltimore, 32 U.S. 243 (1833)
Prize Cases, 67 U.S. 635 (1862)
Dred Scott v. Stanford, 602 U.S. 393 (1865)
Slaughterhouse Cases, 83 U.S. 36 (1873)
Minor v. Happersett, 88 U.S. 162 (1874)
Plessy v. Ferguson, 163 U.S. 537 (1896)

Soudce Taney a přisedící soudci

Marbury v. Madison

2. března roku 1800 prezident Adams jmenoval čtyřicet dva federalistů novými soudci zákonem o soudnictví zřízených soudů. Se jmenování čekal na poslední chvíli, když tak učinil v posledním týdnu svého prezidentského období. Následující den byli všichni soudci schváleni Senátem. Jedním z nových soudců byl i William Marbury, jmenovaný jako smírčí soudce okresu Columbia. V poledne svého posledního dne v úřadu prezidenta Spojených států Adams úřad opustil a novým prezidentem byl zvolen Thomas Jefferson. Marburyho jmenování (stejně jako jmenování dalších soudců, kteří se později přidali ke sporu) bylo podepsáno J. Adamsem a J. Marshalllem, který před svým jmenováním předsedou Nejvyššího soudu působil jako Adamsův státní sekretář. Nový prezident Jefferson prohlásil dvacet pět jmenovacích dekretů za neplatné, protože dle jeho názoru nebyly doručeny včas. Zároveň jmenoval Jamese Madisona novým státním sekretářem a nařídil mu jmenovací dekrety zadržet. Marbury, Dennis Ramsay, Robert Townsend Hooe a William Harper požádali Nejvyšší soud o vydání tzv. *mandamus* (nařízení soudu, které přikazuje státnímu úředníkovi, aby konal své povinnosti), které by přinutilo Madisona dekrety vydat.

Při rozhodování, zda je Nejvyšší soud oprávněn k vydání požadovaného příkazu soud zvažoval a rozhodoval následující otázky:

1. Má žadatel právní nárok na jmenovací dekret, kterého se u tohoto soudu dožaduje?
2. Pokud tento právní nárok má a tento byl porušen, existuje v právním řádu této země nápravný prostředek?
3. V případě že nápravný prostředek existuje, je jím *mandamus* vydaný Nejvyšším soudem?

Soud za předsednictví Johna Marshalla první dvě otázky rozhodl ve prospěch Marburyho. Přiznal mu právní nárok na vydání jmenovacího dekretu, protože splnil všechny podmínky pro jmenování: byl na svůj úřad navrhnut prezidentem a jeho

nominace byla schválena Senátem. Dále soud dovodil, že odmítání vydat jmenovací dekret se rovná porušení Madisonových povinností, neboli, že Madison neměl žádný zákonný důvod pro své konání. Současně soud souhlasil s tím, že řádným opravným prostředkem napravujícím nastalou situaci je *mandamus*, jehož primární význam spočívá v nařízení té které osobě plnit své povinnosti, které vyplývají z jejich povinnosti při výkonu jejího úřadu.

Soud teď musel vyřešit otázku, zda odstavec XIII. Zákona o soudnictví, který opravňuje Nejvyšší soud k vydání soudních příkazů v případech vyhrazených potřebám a zvyklostem práva, neodporuje odstavci III. Ústavy, který konstatuje, že Nejvyšší soud má dvě pole působnosti: za prvé tzv. originální, která soudu dává pravomoc projednávat případy, které byly soudu předneseny, tedy ty ve kterých Nejvyšší soud působí jako prvoinstanční orgán a za druhé tzv. apelační, tedy ty, kde soud působí jako odvolací instance od soudů nižších.

Marbury argumentuje tím, že zamýšlenou úlohou Ústavy bylo nastavit základní působnost a pravomoc soudu, ke které bude Kongres připojovat pravomoci a působnosti další. Marshall však s tímto argumentem nesouhlasí, když tvrdí, že Kongres naprosto postrádá oprávnění jakkoli nakládat pravomocemi Nejvyššího soudu.

Marshall dospívá k závěru, že v tomto případě dochází ke kolizi dvou právních norem a to zákona Kongresu a Ústavy. Marshall soudí, že v případě kolize dvou norem z různou právní silou je soud především povinen řídit se primárně Ústavou a na podporu své argumentace přibližuje prvotní význam psané Ústavy. Nemělo by žádný smysl, uvádí, mít psanou Ústavu, když by ji sám soud mohl ignorovat. Jako další argument uvádí, že posláním soudu je rozhodovat předložené případy, a proto musí mít soud možnost rozhodnout, kterou právní normu bude pro své rozhodnutí brát v potaz. Konečně také Marshall uvádí, že samotná přísaha soudce Nejvyššího

soudu uvádí, že soudce je povinen dodržovat znění Ústavy a odkazuje na ustanovení článku III, odstavce dva: *Moc soudcovská vztahuje se na všechny případy práva a spravedlnosti, spadající pod ustanovení této ústavy, zákonů Spojených států a mezinárodních smluv, ať už existujících, nebo těch, které budou uzavřeny jménem Spojených států*, který Ústavu uvádí na prvním místě.

Marshall a ostatní soudci nakonec zamítly Marburyho žádost o vydání soudního nařízení tvrzením, že tomuto soudu dle Ústavy nepřísluší pravomoc k takovému to postupu. Tím, že soud při svém rozhodování přezkoumával Zákon o soudnictví vydaný Kongresem a pro jeho rozpor s Ústavou ho zrušil, vznikl precedent umožňující nejen přezkoumávat akty moci legislativní, ale zároveň i jejich derogaci.

Marshallovo rozhodnutí vyvolalo poměrně ostrou kritiku. Marshallův přístup byl považován za revoluční, zejm. v tom, že se jednalo o rozhodnutí, které rušilo zákon Kongresu bez toho, aby platnost zákona byla primárně nejvyššímu soudu předložena k posouzení a rozhodnutí. Marshall však stál pevně na pozici federalisty, který z pozice soudce nejvyššího soudu čelil prostřednictvím svých rozhodnutí snahám národních vlád o větší míru samostatnosti států při přesvědčení, že ústava je nejvyšším zákonem země, kterému je legislativa, exekutiva i judikativa jednotlivých států bezvýhradně podřízena.

Fletcher v. Peck

Žalobce Robert Fletcher přivedl před soud Johna Pecka za porušená smlouvy, na základě které od něj Fletcher v roce 1803 koupil pozemky. Tyto pozemky byly součástí 35 milionů akrů v oblasti Yazoo River (Mississippi a Alabama), které zabral stát Georgia indiánům a následně v roce 1795 prodal realitním společností za částku 500 000 dolarů (šlo o poměrně nevelkou vzhledem k tomu, o jak rozsáhlé území se jednalo). Realitní společnosti následně území rozparcelovaly a prodaly jednotlivé pozemky se značným ziskem. Když se v roce 1796 nově zvolený

zákonodárny sbor dozvěděl, že mnoho zákonodárců, kteří hlasovali pro prodej této půdy byli buďto akcionáři příslušných realitních společností nebo za hlasování vzali úplatek, prodej zrušil. Peck získal pozemek od již několikátého vlastníka až v roce 1800. V kupní smlouvě, kterou s Fletcherem uzavřel Peck uvedl, že všechny předchozí koupě byly zákonné. Fletcher následně od smlouvy odstoupil s tím, že Peck porušil smlouvu, neboť nemohl prodávat věc, které nebyla v době prodeje v jeho vlastnictví.

Soudce Marshall při projednávání případu dovodil, že platnost zákona v daném případě nijak nesouvisela s pohnutkami farmáře a že od žádné soukromé osoby nelze očekávat, aby prověřovala platnost legislativy předtím, než vstoupí do soukromoprávního smluvního vztahu.

Marshall dále obrátil pozornost k otázce, zda rozhodnutí zákonodárneho sboru vydané v roce 1796 může anulovat jím dříve vydanou listinu, která původní prodej potvrzovala. Přestože souhlasil se závěrem, že zákonodárny sbor je oprávněn zrušit své již dříve vydané akty, dovodil, že práva získaná v době platnosti těchto zrušených aktů musí zůstat zachována. Pokud by se v daném případě stalo opačně, rovnalo by se to odnětí vlastnictví jednotlivci, který je však ve skutečnosti řádně a čestně nabyt.

Marshall dále zdůraznil, že Ústava Spojených států obsahuje ustanovení, které zakazuje jakémukoliv státu vydávat zákonná opatření, kterými by se fakticky nahrazovaly smluvní závazky, v důsledku čehož státy mají mít v závazkových smluvních vztazích stejné postavení jako ostatní jejich účastníci (tzv. Bill of Attainder, ex post facto Law nebo Law impairing the Obligations of Contracts). Záměrem ústavy je, aby ustanovení uzavřené smlouvy stejnou měrou dopadala na všechny její účastníky i v případě, že jedním z nich je stát a omezit tak výkon úřední moci nad životy a vlastnictvím soukromých osob. Fletcher tedy nenabyl půdu nezákonným způsobem a zákon z roku 1796 byl fakticky ústavou zapovězeným

zákonem *ex post facto Law* a z tohoto důvodu byl tento akt zákonné moci též v přímém a jednoznačném rozporu s ústavou. Marshall dále poznamenal, že oba tyto principy ústavy musí dojít naplnění přesto, že úmyslem protiústavního aktu zákonodárné moci bylo zamezení profitování na nečestných praktikách pozemkových spekulantů.

Případ *Fletcher v. Peck* byl prvním případem, ve které došlo ke zrušení aktu zákonodárné moci jednotlivého státu pro jeho rozpor s ústavou a zároveň poukázal na přístup Marshallova soudu, který směřoval k ochraně obchodních zájmů jednotlivců.

United States v. Hudson and Goodwin

Žalovaní, Barzillai Hudson a Gerge Goodwin byli obviňováni z urážky na cti prezidenta a Kongresu, které se měli dopustit tím, že tajně hlasovali pro podporu snahy Napoleona Bonaparte uzavřít smlouvu se Španělskem prostřednictvím finanční částky 2 milionů dolarů. Soud byl rozdělen v názoru na otázku, zda je možno na tento případ uplatnit pravidla obyčejového práva.

Soudce William Johnson přednesl stanovisko nejvyššího soudu, že moc výkonná svěřená federální vládě, je jednou z mocí zakotvených v ústavě. Pouze pravomoc Nejvyššího soudu vyplývá z článku III. ústavy. Pravomoc nižších federálních soudů naproti tomu je odvozována od Kongresu, neboť ty byly zřízeny Kongresovým zákonem o soudnictvím z roku 1793. Proto nejvyšší osud uzavřel, že aby mohl federální soud odsoudit kohokoliv za kriminální čin, musí být jeho pravomoc k takovému rozhodnutí explicitně dána zákonem Kongresu, od jehož pravomoci se pravomoc tohoto soudu odvozuje. Zákon udělující takovouto pravomoc soudu přitom musí nejprve stanovit, že popsany skutek je trestným činem, jaký za něj náleží trest a uvést, který soud má pravomoc o něm rozhodovat.

Toto rozhodnutí definitivně uzavřelo dveře pokusům federálních soudů postihovat různá jednání jako trestné činy na základě obyčejového práva a jednoznačně upevnilo mechanismus, podle kterého je rozsah pravomoci federálních soudů upravován Kongresem. Zároveň tímto rozhodnutí nejvyšší soud založil povinnou aplikaci pravidla *nulla poena sine lege* v americkém justičním systému.

Trustees of Dartmouth College v. Woodward

Založení univerzity Dartmouth College bylo financováno z vlastních peněz jejího zakladatele reverenda Eleazera Wheelocka, za pozdějšího přispění dalších přispěvatelů z Anglie a Skotska. Na zajištění investice byla vytvořena koloniální správní rada, která měla na starosti dozor nad použitím vložených příspěvků. V roce 1769 obdržel Wheelock zakládací listinu školy od královského guvernéra New Hampshire, která též obsahovala organizační strukturu včetně působnosti koloniální správní rady. Po Wheelockově smrti se prezidentem školy stal jeho syn John Wheelock. Vlivem rozmanitých okolností, včetně války o nezávislost, se však univerzitě přestávalo dařit. Koloniální správní rada se změnila na správní radu spojených států a narůstaly třenicemi mezi ní a Wheelockem, které vyústily ve změnu statutu školy. Ten se udál na nátlak zejm. republikánských členů správní rady, kteří prosadili, aby zákonodárny sbor státu New Hampshire vydal zákon, kterým byl změněn statut školy na státní Dartmouthskou univerzitu. Zejm. federalisté ve správní radě však chtěli udržet školu soukromou a argumentovali, že škola byla založena smlouvou mezi králem Jiřím III. a přispěvateli a protože ústava zakazuje vměšování se státu do soukromoprávních vztahů prostřednictvím aktů zákonodárné moci (viz. též případ *Fletcher v. Peck*), nemůže zákon nahradit zakládací listinu školy. Republikáni argumentovali tím, že smlouva uzavřená mezi anglickým panovníkem před vyhlášením nezávislosti nemůže mít žádný vliv na rozhodování soudu Spojených států a za další též že listina vydaná osobou panovníka není smlouvou, nýbrž má povahu aktu státní moci.

Žaloba byla nakonec vedena ze strany federalistů proti Williamu F. Woodwardovi, bývalému tajemníku správní rady, který přešel do služeb státní university a směřovala na vydání školních záznamů, knih a pečeti a zaplacení odškodnění v částce 50000 dolarů, přičemž hlavním argumentem bylo porušení zaručeného ústavního práva na neporušitelnost soukromoprávních smluvních vztahů zásahem zákonodárné moci. Nejvyšší soud státu New Hampshir žalobu zamítl s tím, že zřizovací listina nebyla smlouvou požívající ústavní ochrany. Věc byla přednesena nejvyššímu soudu, který po emotivním projevu právního zástupce žalobce, který údajně rozplakal i samotného Marshalla a poměrně dlouhém zvažování dospěl k závěru, že: „Názor soudu ... je, že (zřizovací listina) je smlouvou, jejíž ustanovení nemohou být nahrazena zákonem, bez porušení ústavy.“ Soud uzavřel, že Wheelock a přispěvatelé obdrželi zřizovací listinu výměnou za to, že budou provozovat školu za podmínek zřizovací listinou stanovených.

Tento výrok soudu měl velký význam jako základ práva obchodních společností, neboť na jeho základě se utvářel pohled na společnosti jako na právní subjekty zřízené zakládací listinou, která má ve vztahu mezi zakladateli soukromoprávní, smluvní povahu. Společnosti tak mohly fungovat na základě dohodnutých pravidel beze strachu z toho, že do jejich vnitřních vztahů bude zasahovat státní moc. Statutární korporátní vztahy nyní podle názoru nejvyššího soudu požívaly stejné ústavní ochrany jako ostatní soukromoprávní závazky.

McCulloch v. Maryland

Poté co vypršela doba, na kterou byla zřízena první národní (centrální) banka Spojených států, byla v roce 1816 založena druhá, ve které federální vláda měla akciový podíl o velikosti jedné pětiny. Tato druhá centrální banka se stala nepopulární zejména v jižní a západní části Spojených států, když nejprve způsobila přílišné rozšíření úvěrů, které vzápětí drasticky omezila, čímž přispěla k úpadku

mnoha bank, jejichž zřizovateli byly samotné státy. Mnoho států se tak snažilo udržet pobočky národní banky mimo své území tím, že na něm zakazovali provozování jiných bank, než zřízených státem, na jehož území působí a nebo na ně uvalovaly vysoké daňové zatížení. Tato omezení však fakticky postihovala pouze pobočky centrální banky. Narůstající napětí mezi státními vládami a federální exekutivou vyústilo v potřebu rozhodnutí ze strany Nejvyššího soudu.

Stát Maryland měl jednu z nejtvrdějších legislativ ukládající jakékoliv bance nebo její pobočce na jeho území, která nebyla zřízena zakládací listinou podle práva státu Maryland platit daň z papíru na kterém byla vytištěna bankovka ve výši 2 % její nominální hodnoty nebo paušální daň ve výši 15000 dolarů ročně. Stát Maryland následně vedl soudní spor proti p. McCullochovi, pokladníkovi národní banky Spojených států, pro neplacení této daně a získal rozhodnutí, na základě kterého byl McCulloch povinen příslušnou částku zaplatit.

McCulloch se s odvoláním obrátil na Nejvyšší soud. Předseda Nejvyššího soudu John Marshall vydal rozsudek, kterým zvrátil rozhodnutí soudu státu Maryland. Nejvyšší soud uzavřel, že federální vláda má pravomoc dělat to, co je potřebné a vhodné, což zahrnuje i pravomoc založit národní banku. Proto stát Maryland nemá právo zdaňovat příjmy banky takovým způsobem, že: „právo na daň je právem na zrušení“. Stát nemá ústavou danou pravomoc rušit nebo zdanit jakoukoliv instituci, která byla řádně zřízena federální vládou. Z tohoto důvodu je jakýkoliv zákon vydaný státem Maryland, jehož následkem je zdanění národní banky Spojených států protiústavním a neplatným.

Gibbons v. Ogden

V roce 1800 udělil stát New York zákonem monopol Robertu Livingstonovi a Robertu Fultonovi na provozování říčních parníků na státních vodních tocích. Aaron Ogden vlastnil společnost provozující říční parníky a obdržel od Livingstona a

Fultona licenci k jejich provozu mezi přístavy New York City a New Jersey. Na stejné trase začal provozovat říční dopravu též Thomas Gibbons a Ogdenovi přímo konkuroval. Ogden Gibbonse zažaloval, aby mu zabránil v pokračování provozování říční dopravy na této trase, která byla Gibbonsovi zaručena licencí na základě zákona Kongresu z roku 1793. Soud zakázal Gibbonsovi provoz jeho říční dopravy a věc byla předložena Nejvyššímu soudu s tím, že úřední zákaz nemá právní oporu neboť zákon státu New York, který zaručil, že rozhodnutí o monopolu na říční dopravu nemá právní účinky, neboť je v rozporu s Obchodním ustanovením ústavy. Toto ustanovení dává pravomoc upravovat obchodní vztahy Kongresu a nikoliv jednotlivým státům. Termín obchod pak je nutno vykládat ne jen jako prodej a koupi, ale též jako jednání směřující k uskutečnění určité obchodní transakce.

Nejvyšší soud prostřednictvím Johna Marshalla souhlasil s touto definicí obchodu a dovodil, že pokud je Kongres nadán pravomocí určovat pravidla obchodních vztahů, nesmí tato jeho pravomoc být narušována jiným způsobem, než který je popsán v ústavě. Státy nemohou činit ničeho bez výslovného povolení Kongresu. Zákon státu New York byl neoprávněným zásahem do pravomoci Kongresu upravujícím obchodní vztahy, a proto Nejvyšší soud zvrátil rozhodnutí státního soudu včetně úředního zákazu proti Gibbonsovi.

Cherokee Nation v. Georgia a Worcester v. Georgia

Stát Georgia se obával, že federální vláda nebude schopna přestěhovat indiánský kmen Cherokeesů z jeho území. Za účelem dosažení tohoto cíle tedy v roce 1828 vydal sérii zákonů, kterými omezil práva Cherokeesů na území státu a snažil se je tak přimět, aby odešli. V následujícím roce se vydala delegace Cherokeesů do Washingtonu, aby vyřešila problém neplnění závazků státu Georgia vůči nim. Přestože delegace našla podporu u některých kongresmanů, zejm. z řad republikánů, prezident Jackson se nakonec rozhodl, že podpoří snahu státu Georgia rozšířit své

pravomoci nad Cherokeeesy a v roce 1830 Kongres podpořil politiku prezidenta vydáním Zákona o přestěhování indiánů, který zmocňoval prezidenta vytvořit pozemkovou rezervaci na západ od řeky Mississippi, za účelem přemístění indiánů žijících ve východních oblastech. Když Cherokeeesové neuspěli ve své snaze při jednání s exekutivou, jejich předák John Ross se odhodlal k předložení věci soudu.

Delegace Cherokeeesů požádala senátory Daniela Webstera a Theodora Fellinghuysena, aby zastupovali jejich práva před nejvyšším soudem. Cherokeeesové žádali vydání rozhodnutí, které by deklarovalo, že zákony státu Georgia „směřují přímo ke zničení Cherokeeesů jako politické skupiny“. Dále argumentovali, že: „národ Cherokeeesů je cizím národem ve smyslu ústavy a právních předpisů ...“ a nevztahuje se na něj právo státu Georgia. Žádali Nejvyšší soud, aby zrušil zákony rozšiřující působnost státu Georgia na území Cherokeeesů, neboť porušují ústavu spojených států, smlouvy mezi spojenými státy a Cherokeeesy a mezinárodní právo.

Žaloba byla za předsednictvím soudce Johna Marshalla zamítnuta s tím, že Cherokeeesové nejsou státem a i když uplatňují nezávislost na Spojených státech, jsou ve skutečnosti „známým domácím závislým národem“, který je ke Spojeným státům v poměru „schovance“. Pro rozhodování o této věci tedy Nejvyšší soud nemá přímou pravomoc. Přestože Nejvyšší soud uzavřel, že v daném případě nemá pravomoc rozhodnout, ponechal otevřenou možnost, že v budoucnu by ještě mohl rozhodnout ve prospěch Cherokeeesů. Rozhodnutí tedy vytvořilo předpoklad, ze kterého vyplývá, že Cherokeeesové (obecně tedy i ostatní indiánské kmeny) nemají všechny atributy suverenity, které jsou dány těm skupinám, které lze nazývat národy.

V roce 1832 se záležitost tedy otevřela znovu, v podobě případu Worcester v. Georgia. Případ vyvstal z obvinění misionáře Samuela A. Worchestera a dalších šesti bělochů státem Georgia z trestného činu pobytu uvnitř indiánské rezervace Cherokeeesů bez povolení. Všech sedm osoby bylo odsouzeno na jeden rok vězení.

Worcester se na Nejvyšší soud obrátil s tím, že stát Georgia nemá možnost vykonávat svou působnost nad nezávislým indiánským územím kmene Cherokeeů. Podle ústavy může obchodní styky s indiány upravovat pouze Kongres. O zákon Kongresu o obchodování s indiány se opírá skutečnost, že nad indiánskými kmeny má výkonnou moc pouze federální vláda. Dále Worcester odkazoval na smlouvu mezi indiány a federální vládou, do které svým rozhodnutím stát Georgia neoprávněně zasahuje.

Tentokrát se John Marshall ztotožnil s právním názorem navrhovatele, vzal v úvahu koloniální způsob obsazení amerického kontinentu a uvažoval v tom smyslu, zda má určitá skupina osob právo vnutit osobám, které dříve pobývaly na okupovaném nebo objeveném území svá pravidla, kterými jsou anulována pravidla na tomto území aplikovaná dříve. Zároveň na základě posouzení smluv, které federální vláda uzavřela s indiány dospěl k závěru, že tyto smlouvy respektují národní charakter Cherokeeů a jejich právo na vlastní samosprávu. Navíc smlouvy zaručují Cherokeeům i právo na jejich půdu a ochranu nedotknutelnosti této smlouvy. Marshall dále zdůraznil, že od začátku republiky Kongres schválil řadu zákonů, které se týkají indiánských kmenů a z nichž vyplývá, že je považují za samostatné národy. Dovozuje, že: „Indiánské národy jsou jisté politické komunity, které jsou svázány s určitým územím, na němž uplatňují svou výlučnou pravomoc a mají právo na veškerou tuto zem, které je nejen bráno na vědomí, ale též garantováno Spojenými státy.“

Vzhledem k výše uvedenému Marshall uzavřel, že národ Cherokeeů je uzavřenou komunitou obývajícím vlastní území, na kterém stát Georgia nemá žádnou pravomoc. Cherokeeové tedy sami určují, jestli cizinci mají právo vstupovat na jejich území, a to v souladu a za podmínek smlouvy, kterou uzavřeli s Kongresem.

Z tohoto rozhodnutí vyplynuly zajímavé souvislosti. Potvrzením pravidla, že suverenita indiánských kmenů smí být upravována pouze federální vládou vznikl

faktický poručnícký systém mezi indiánskými kmeny a federální vládou, která za tohoto stavu věci byla garantem dodržování smluvně dohodnutých rámců pro život indiánských kmenů, které nově získaly v moderní americké společnosti na významu rostoucí statut samostatných národů.

Barron v. Baltimore

John Barron vlastnil výnosné přístavní molo v přístavu v Baltimore. Zažaloval starostu města s tím, že město změnilo proudění vody při rekonstrukci silniční sítě, čímž zapříčinilo zanesení vody u jeho přístavního mola pískem a bahnem do té míry, že tím byl zamezen přístup nezanedbatelnému množství lodí s hlubším ponorem. Soud první instance přiznal Barronovi náhradu v částce 45000 dolarů, ale odvolací soud rozsudek zrušil. Nejvyšší soud následně dovodil, že záruky kompenzací za úřední zásah vlády do soukromého vlastnictví, dané pátým dodatkem listiny základních práv (Bill of Rights) se vztahují pouze na vládu federální a obdobně se nevztahují na vlády státní.

Přestože toto rozhodnutí se mnohým zdálo jako příliš extenzivní a důsledek, kterým bylo faktické vynětí státních vlád z působnosti ústavy v tomto směru přehnaný, až na začátku dvacátého století byl schválen čtrnáctý dodatek ústavy a jeho doktrína o začlenění (Doctrine of Incorporation), na základě které bylo stanoveno, že vybraná ustanovení Listiny základních práv se vztahují i na jednotlivé státy. Na základě tohoto dodatku byla teprve vydána první rozhodnutí Ústavního soudu, která by obrátila výsledek případu Barron v. Baltimore ve prospěch žalobce.

Prize Cases

Čelíc odštěpení několika států a jejich otevřenému nepřátelství, nevyhlásil prezident Abraham Lincoln válku státům Konfederace, neboť jí tím nechtěl fakticky přiznat

postavení samostatného státu, i když na druhé straně nařídil blokádu přístavů Konfederace, čímž se ke Konfederaci jako k nepřátelskému státu naopak zachoval. Blokáda jihu zachytila do sítě mnoho amerických i cizích lodí, které se pokoušely narušovat blokádu a pašovat zboží na jih nebo z jihu.

Při soudních procesech s těmito loděmi vstala jedna otázka. Za dané situace, kdy nebyla formálně vyhlášena válka, bylo posuzováno zajímání a bránění pohybu lodí jako pirátství. Nejvyšší soud si pro oporu svého rozhodnutí použil srovnávací výklad tureckého práva, na základě kterého dospěl k závěru, že vzniku válečného stavu nemusí nutně předcházet otevřené a trvající nepřítelství mezi státy. Soud došel k závěru, že shromažďování finančních prostředků Kongresem pro vojenské účely během občanské války se fakticky rovnalo vyjádření souhlasu Kongresu s tím, že válečný stav nastal a trvá, přestože formálně válka vyhlášena nebyla. Na základě toho byly požadavky na náhradu škody za blokádu prováděnou státy Unie odmítnuty a tyto aktivity byly shledány v souladu s ústavou.

Dred Scott v. Stanford

V roce 1820, na základě tzv. Missouriského kompromisu bylo provedeno rozdělení států na ty, ve kterých bylo otroctví povoleno a na ty ve kterých nikoliv. Hranicí byla stanovena řeka Missouri a Skalisté hory. Otroctví bylo nadále povoleno pouze na jih od řeky a na západ od Skalistých hor.

Dred Scott byl otrokem armádního důstojníka Dr. Johna Emersona, který se v roce 1834 přestěhoval z otrokářského Missouri do státu Illinois, ve kterém bylo otroctví zakázáno. Následně pobývali Scott i Emerson též v severních územích států Minnesota a Wisconsin a v roce 1838 se Scott s celou svou rodinou i Emersonem přestěhovali zpět do Missouri. Když Emerson zemřel, zažaloval Scott jeho vdovu před státním soudem o propuštění na svobodu pro sebe a svou rodinu. Státní soud

rozhodl, že jeho prvním pobytem ve státě se zakázaným otroctvím ho z otroctví osvobodilo a je tak svobodným zpětně od roku 1834. Odvolací soud však rozhodnutí soudu první instance zrušil. Emersonova vdova se následně provdala za zastávce zrušení otroctví a prominentního Massachusettského poslance Kongresu Calvina Clifforda Chafee a na základ svého přestupu do tábora zastánců zrušení otroctví a rozhodla se využít federálního zákona ve prospěch Scottova požadavku. Scott byl na základě fingované transakce prodán Newyorskému zastávci zrušení otroctví Johnu F. A. Sandfordovi, který souhlasil, že se bude osobně účastnit na procesu Dreda Scotta jako projev svého osobního protestu proti otroctví. Scott mohl žalovat Stanforda u federálního soudu, protože zákon dovoľoval přednést mu žalobu v případě, že účastníci řízení byli z různých států. Federální soud rozhodl proti Scottovi, který následně přednesl na základě opravného prostředku věc Nejvyššímu soudu Spojených států.

V roce 1857 rozhodl v tomto případě předseda Nejvyššího soudu spojených států Roger B. Taney, že ústava Spojených států povoluje neomezené vlastnictví černých otroků bílými občany Spojených států. Taney opřel své rozhodnutí o právní názor, že podle pátého dodatku Ústavy žádná osoba nesmí být bez právního důvodu zbavena vlastnictví. Missourský kompromis, který staví do pozice nezákonnosti otroctví v některých státech, zkracuje tak ústavní právo otrokářů na určitých územích spojených států na vlastnictví obchodního artiklu, kterým jsou v tomto případě otroci.

Taney se jednoznačně vyjádřil, že černí otroci a jejich potomci se nemohou stát občany Spojených států. Vzhledem k tomu, že černoši nejsou způsobilí být občany, nemohou též podávat žalobu federálnímu soudu. Taney prohlásil, že tvůrci Ústavy Spojených států nezamýšleli, že by černoši měli mít chráněná práva. Otcové zakladatelé považovali černochoy za sociálně a politicky nepatřičné. Taney prohlásil, že i kdyby Scott byl svobodný, nemohl by se objevit před federálním soudem kvůli

jeho rase. Takže Taney uzavřel, že Scott by nemohl být svobodný jen kvůli jeho krátkému pobytu na území tzv. „svobodných“ států nebo území.

Výsledkem rozhodnutí v případě Dreda Scotta bylo posílení pozic otrokářů po celém území Spojených států, i když přišlo až tři roky poté co Missourský kompromis byl kongresem opět zrušen. Nicméně toto rozhodnutí soudce, který byl považován za velmi uznávaného právníka a po dobu dvaceti devíti let byl předsedou Nejvyššího soudu, přispělo významnou měrou k jítření atmosféry mezi příznivci a odpůrci otrokářství a přesně zapadalo do doby, ve které vyrůstalo stále silnější podhoubí pro zanedlouho vypuknuvší občanskou válku. Ostré závěry tohoto rozhodnutí byly využity jak odpůrci otrokářství tak jeho zastánci a stalo se předmětem ostrých politických střetů. Přes celkem vyhraněný názor předsedy Nejvyššího soudu na otázku otrokářství začíná být patrné, že atmosféra v rozhodující části společnosti se začíná měnit. Významným náznakem začátku nové éry je skutečnost, že prezident Buchanan se domníval, že tímto rozhodnutím je navždy otázka vyřešena a smetena ze stolu. Nejvyšší soud se však dostal pod ostrou kritiku médií a politiků. Lincoln využil kritiky tohoto případu v politické agitaci před prezidentskými volbami v roce 1860 a volby vyhrál. V roce 1861 vypukla občanská válka.

Slaughter -House Cases

Pod názvem Slaughter-House Cases (v doslovném překladu jateční případy) se skrývají rozhodnutí ve třech obdobných případech. Stát Luisiana povolil zákonem městu New Orleans založit jediná jatka, do kterých by se soustředila veškerá masná výroba. Účelem mělo být zamezení podbízení se dumpingovými cenami, omezení znečištění městských stok a vůbec soustředění okolí obtěžující porážky do jednoho místa. Kritici však od počátku namítali, že se jedná o monopol, vytvořený za účelem likvidace nezávislých řezníků. K tomu poukazovali zejm. na některá ustanovení jako např. jednotná cena za vyskladnění jatečních zvířat, jednotná cena pro řezníky, kteří

chtěli zařízení využít, jednotný způsob vymáhání nezaplacených poplatků, zřízení inspekce za účelem kontroly kondice a stavu jatečních zvířat. Pětadvacet řezníků a dalších osob zahrnutých do obchodu s masem podalo ve městě New Orleans rozličné žaloby ve snaze zvrátit stav obchodování s masem v tomto městě.

Nižší soudy rozhodly ve prospěch nové jateční společnosti ve všech případech a pět případů poté bylo postoupeno Nejvyššímu soudu. Ve svůj prospěch argumentovali žalobci právem na rovné postavení osob podle čtrnáctého dodatku ústavy. Doslova vyjadřovali názor, že čtrnáctý dodatek ochraňuje právo jedince žít se prací jako osvobozuje otroky z otroctví. Nejvyšší soud za předsednictvím Samuela F. Millera rozhodl poměrem čtyři ku pěti tak, že tento širší výklad neakceptoval s tím, že toto ustanovení bylo zřízeno na ochranu práv ve vztahu ke Spojeným státům a nikoliv k jednotlivým státům a že primárně slouží k ochraně bývalých otroků a nemůže být aplikován širěji.

Čtyři ze soudců vedení Stephenem J. Fieldem však publikovali opačný názor, ve kterém vykládali čtrnáctý dodatek nejen jako předpis sloužící ochraně bývalých otroků, ale jako ustanovení zahrnující obyčejové právo jedince na svobodnou volbu povolání. Přesto, že první z rozhodnutí bylo opačné, tento širší právní výklad čtrnáctého dodatku nakonec převážil ve všech dalších obdobných případech.

Minorová v. Happersett

V tomto případě se předmětem sporu stala formulace: „Každý mužský občan Spojených států je oprávněn volit.“ Virginia Minorová prohlásila, že odmítnutí registračního úředníka státu Missouri Reese Happersetta zapsat ji do volebních seznamů porušuje její občanské právo dané jí podle čtrnáctého dodatku ústavy.

Nejvyšší soud státu Missouri porušení občanských práv stěžovatelky neshledal. Nejvyšší soud Spojených států nadto předchozí rozhodnutí potvrdil s tím, že čtrnáctý

dotatek nijak nedoplňuje práva občanů a že pojem občan není totožný s pojmem oprávněný volič. Pokud ústava Spojených států neudělí volební právo ženám, čtrnáctý dotatek na tom nemůže sám o sobě nic změnit. Toto rozhodnutí nikterak neoperovalo s otázkou postavení žen ve společnosti, pouze se striktně drželo výkladu zákona, který podle názoru soudu možnost jiného rozhodnutí nedával.

Plessy v. Ferguson

Žalobce, Homer A. Plessy, který byl ze sedmi osmin Kavkazan a z jedné osminy Afričan zaplatil za lístek v první třídě ve vlaku Lousianské železniční společnosti. Sedl si však na místo ve vagónu vyhrazeném pro bílé. Průvodčí ho upozornil, že musí své místo opustit a přesehnout si do vagónu pro barevné, pod pohrůžkou vyloučení z přepravy a vězení, kteréžto byly splněny poté, co Plessy odmítl příkazu uposlechnout. Podle Plessyho tvrzení bylo jeho uvěznění protiústavní podle třináctého dodatku zakazujícího otroctví a čtrnáctého dodatku zakazujícího státům vydávat určité restriktivní legislativní opatření.

Nejvyšší soud případ přijal. Ohledně třináctého dodatku rozhodl, že ačkoliv zakazuje otroctví, jeho použití na ochranu barevných proti legislativě států, která zakládá jejich nerovné postavení je nevhodné. Čtrnáctý dotatek měl zaručit úplnou rovnost obou ras před zákonem, avšak nebylo jeho smyslem zamezit obecně rozlišování mezi občany na základě barvy pleti nebo zajistit jejich politickou rovnost. Soud tak dospěl k závěru, že pokud stát zavádí ve veřejných prostorech zásadu „odděleně avšak shodně“ jedná se o rozumnou politiku státu směřující k obecnému prospěchu. „Jestliže se dvě rasy mají setkávat za podmínek společenské rovnosti, musí to být následkem dobrovolného souhlasu jednotlivců.“

Pouze soudce John M. Harlan vyjádřil názor, že takovýto zákon „zasahuje do osobních svobod občanů“ pod maskou rovnosti práv a uzavřel, že ústavní záruky v této zemi jsou barvoslepe. Rasovou segregaci však fakticky zakázal Nejvyšší soud

až v roce 1954 v případě *Brown v. Board of Education of Topeka, Kansas*. Nutno však na věc pohlížet optikou tehdejší společnosti, která po letech zakořeněného otroctví nebyla ještě dlouhou dobu fakticky připravena přijmou barevné spoluobčany za rovnocenné. Rozhodnutí Nejvyššího soudu tak lze chápat ze dvou hledisek. Jeden úhel pohledu nahlíží na soudce jako na osoby přeci jen dosud zahleděné do stereotypů otrokářské minulosti. Druhý však jako na osoby se značnou mírou citlivosti ke společenským náladám, kteří se obávali vyhrotit přelomovým rozhodnutím vydaným v nevhodné době společenskou situaci, navíc třeba i při vědomí toho, že to se již Nejvyššímu soudu do značné míry jednou podařilo, nedlouho před vypuknutím občanské války ve výše zmiňovaném případě *Dred Scott v. Stanford*.

V. ZÁVĚR

Při detailním rozboru výše zmíněných případů brzy dojedeme k závěru, že rozhodování Nejvyššího soudu bylo již od svého založení ovlivňováno politickými, sociálními, ekonomickými, náboženskými i filozofickými postoji všech svých členů i americké společnosti. Řada rozhodnutí se svým významem zapsala do dějin amerického národa, ať už ve smyslu pozitivním (viz případy týkající se soukromého práva) či v ryze negativním slova smyslu (typicky případ *Dred Scott*) a řada z nich svým dosahem rozdělovala americkou veřejnost.

Nejvyšší soud procházel od svého počátku mnoha změnami, které se odráželi v názorech jeho představitelů. Tak jak se postupně vyvíjela mladá americká demokracie, vyvíjelo se i nazírání veřejnosti na jednotlivá práva a svobody, jejich ochranu a hlavně jejich samotné zakotvení v hierarchii právní kultury. Patrný je tento vývoj typicky na případech týkajících se rasových hledisek. Od naprostého popření jejich právní subjektivity soud postupem času dospěl k jejich plnoprávnému začlenění do společnosti. Proces uznání amerických černochů za spoluobčany byl více než komplikovaný, když jeho rychlejší vývoj brzdilo právě veřejné mínění i militantní

odpor jeho odpůrců. Byl to až předseda Nejvyššího soudu Earl Warren, který prolomil několik století trvající status quo a svým rozhodnutím ve věci *Brown v Topeca* potvrdil změnu nazírání bílé části populace na černé Američany.

Některá z vynesených rozhodnutí však měla na americkou veřejnost vliv opačný. Příkladem nám může být často citované rozhodnutí *Roe v Wade* z roku 1973, které společně s rozhodnutím *Doe v Bolton* legalizovalo právo žen na potrat v prvním trimestru těhotenství. Snad žádné jiné rozhodnutí nejvyššího soudu nevyvolalo takovou bouři protestů. Výrok soudu dal vzniknout hnutí za záchranu života nenarozených dětí, jehož členové neváhali sáhnout k odsouzeníhodnému násilí při prosazování svých idejí. V průběhu několika málo let příznivci hnutí surově zavraždili několik lékařů provádějících potraty a došlo i ke spáchání pumových útoků na kliniky, které tyto zákroky prováděly.

Nejvyšší soud vycítil náladu veřejnosti a v rozhodnutí *Webster v. Reproductive Health Services* dal pravomoc legislativní úpravy legalizující potrat do rukou jednotlivých států.

Pokud bychom se snažili shrnout význam Nejvyššího soudu, musíme konstatovat, že jeho hlavním posláním bylo a je svou autoritou řešit ústavní konflikty, které brání jedincům řádně požívat svá práva a svobody, tak jak je Ústava deklaruje a zároveň zaručuje. Nejvyšší soud je tedy generickou součástí americké společnosti. To je umožněno zejména atmosférou v americké společnosti, která je téměř od jejích počátků neměnná a vyplývá z toho, že Američané si své vydobyté ústavnosti skutečně váží a jsou tak citliví na její zásahy do každodenního života společnosti, ale i na zásahy, které by mohly narušit její rovnováhu. V odrazu toho, jaká témata a jakým způsobem řeší již první rozhodnutí Nejvyššího soudu, je nutno říci, že tomuto stavu americké společnosti svým rozhodováním nemalou měrou přispěl již na samém počátku své existence. Již z prvních rozhodnutí Nejvyššího soudu vyplývá, že předně stojí na základech, které umožňují nikoli zkosnatělou teoreticko právní aplikaci

ústavních právních zásad, ale že jeho soudci aplikují právo v duchu společenských trendů a zákonitostí, nevyjímaje zákonitosti obchodní a ekonomické. Není přitom nijak na škodu, že některá z rozhodnutí musela být později revidována (např. ve věcech vztahu černých a bílých obyvatel Ameriky), neboť jen na základě toho nemůžeme říci, že v době jejich vydání nebyla správná nebo odpovídající převládajícímu názoru společnosti nebo alespoň některé její významné společenské vrstvy. Nejvyšší soud se však nerozpakoval svůj názor změnit, když se ukázal jako společensky překonaný, ať již od vydání původního rozhodnutí uplynula sebekratší doba (např. Slaughter-House Cases nebo Cherokee Nation v. Georgia a Worcester v. Georgia). Tímto svým aktivním přístupem si tak vybudoval nejen důvěru společnosti pro sebe, ale jedinečným způsobem posílil i důvěru Američanů v jimi zvolený demokratický systém, založený na principech ústavnosti.

1 - Nový Svět – Termín se poprvé objevil v díle Italského historika Petera Martyra (1457–1526) „*De Rebus Oceanicis et Novo Orbe*“ (1516)

Evropany používané označení Ameriky v době jejího objevování a kolonizace .

2 - P. Johnson, Dějiny amerického národa, Great Britain 1997, str. 21.

3 - P. Johnson , Dějiny amerického národa, Great Britain 1997, str. 20.

4 - Osada Roanoke – Osada založena sirem Walterem Raleighem roku 1585.

5 - Virginskou společností se nazývají dvě akciové společnosti, jejichž úkolem bylo osídlit pobřeží Severní Ameriky. Společnost se skládala z Londýnské společnosti a Plymouthské společnosti, jejichž pověření k osidlování bylo stejné, lišila se pouze území, které měly společnosti osídlit.

6 - P. Johnson, Dějiny amerického národa, Great Britain 1997, str. 29.

7 - The Mayflower Compact, 1620. Akt je označován za první americkou ústavu.

8 - John Winthrop se narodil 22. ledna 1588 v anglickém Suffolku. V roce 1629 se připojil ke Společnosti Massachusettské zátoky a byl zvolen prvním guvernérem společností založené kolonie v Nové Anglie. Winthrop byl zapálený puritán a jeho víra ovlivňovala i jeho způsob řízení kolonie. Guvernérem byl zvolen dvanáctkrát, a to v období mezi lety 1631 – 1648.

9 - Massachusetts Historical Proceedings.

10 - The Complete Writings of Roger Williams, New York 1963.

11 - R. Williams – Nástroj vlády.

12 - Dolní komory byly nazývány různě – např. ve Virginii existovala Sněmovna měšťanů, v Marylandu šlo o delegáty, v Massachusetts reprezentanti. P. Johnson, Dějiny amerického národa, Great Britain 1997, str. 88.

13 - Connecticutský Generální soudní dvůr přijal roku 1639 tzv. Základní řád Connecticutu, sérii zákonů, zřizujících vládu.

14 - podle některých historiků byl tento termín použit poprvé až v díle J. Traceyho, „Velké probuzení: dějiny obnovení víry za časů Ewardse a Whitefielda“.

15 - Mezi celní zákony patřil tzv. cukerní zákon, který snížil clo na polovinu a ukládal nové clo na dovoz textilu, vína, kávy, indigia a cukru. Zákon o měně znamenal zákaz

používání vlastní měny, kterou kolonie vydávala. To znamenalo pokles hodnoty koloniálního papírového oběživa a deflaci měny. Zákon o kolkovním zřizoval kolky, které se povinně musely lepit na noviny, almanachy, dlužní úpisy, nájemní smlouvy, úřední listiny, koncese, pojišťovací doklady, univerzitní diplomy, celní potvrzení, karty atd. Zákon o ubytování nařizoval koloniím postarat se o britské vojenské oddíly, a to jak formou poskytnutí zásob, tak poskytnutí ubytování.

16 - např. Townshendovy zákony, které v koloniích uvalily cla na dovoz skla, kůží, barev, papíru a čaje.

17 - Dějiny Spojených států amerických, W. W. Norton and Company, Inc 1999, str.92.

18 - Dějiny Spojených států amerických, W. W. Norton and Company, Inc 1999, str.92.

19 - Dílo autora písničho pod pseudonymem „Republikánský federalista“.

20 – Ústava byla schválena jednotlivými státy v následujícím pořadí:

Pořadí	Datum	Stát	Souhlas	Nesouhlas
1	7. prosinec 1787	Delaware	30	0
2	12. prosinec, 1787	Pennsylvania	46	23
3	18. prosinec 1787	New Jersey	38	0
4	2. leden 1788	Georgia	26	0
5	9. leden 1788	Connecticut	128	40
6	6. únor 1788	Massachusetts	187	168
7	28. duben 1788	Maryland	63	11
8	23. květen 1788	South Carolina	149	73
9	21. červen 1788	New Hampshire	57	47
10	25. červen, 1788	Virginia	89	79
11	26. červen 1788	New York	30	27
12	21. listopad 1789	North Carolina	194	77
13	29. květen 1790	Rhode Island	34	32

21 - P. Johnson, Dějiny amerického národa, Great Britain 1997, str. 163.

22 - The judicial Power of the United States, shall be vested in one supreme Court, and in such inferior Courts as the Congress **may** from time to time ordain and establish.

23 - Nešlo ani tak o to, že Rutledge projev přednesl, ale především o to, že ve svém řeči zašel příliš daleko, když mimo jiné prohlásil, že prezident Washington by měl radši zemřít, než Jayovu smlouvu podepsat.

Prameny

Knihy

- American law and the constitutional order : historical perspectives, Lawrence, M. Friedman and Harry N. Schreiber
- One case at a time : judicial minimalism on the Supreme Court, Cass R. Sunstein Sunstein, Cass R
- Keeping the faith : a cultural history of the U.S. Supreme Court, John E. Semonche Semonche, John E., 1933
- The court and the constitution, Archibald Cox Cox, Archibald, 1912
- Constitutional law : cases and materials, Paul G. Kauper, Francis X. Beytagh
- Dějiny Spojených států Amerických, G.B. Tindall a D.E. Shi, W.W. Norton and Company, 1984
- Dějiny amerického národa, P. Johnson, Great Britain 1997
- Encyklopedie dějin USA, Thomas L. Purvis, Blackwell Publishers Ltd, Oxford 1995

Web:

- http://www.supremecourthistory.org/02_history/02.html
- <http://www.supremecourtus.gov/>
- <http://www.law.cornell.edu/constitution/constitution.overview.html>
- <http://www.oyez.org/oyez/frontpage>
- <http://www.archives.gov/historical-docs/document.html?doc=3&title.raw=Constitution%252>
<http://www.archives.gov/national-archives-experience/charters/constitution.html>
- www.answers.com
- www.about.com
- <http://supct.law.cornell.edu/supct/search/index.html>

Předsedové Nejvyššího soudu

John Jay	1789-95
John Rutledge	1795
Oliver Ellsworth	1796-1800
John Marshall	1801-35
Roger B. Taney	1836-64
Salmon P. Chase	1864-73
Morrison R. Waite	1874-88
Melville W. Fuller	1888-1910
Edward D. White	1910-21
William H. Taft	1921-30
Charles E. Hughes	1930-41
Harlan F. Stone	1941-46
Fred M. Vinson	1946-53
Earl Warren	1953-69
Warren E. Burger	1969-86
William H. Rehnquist	1986-2005
John G. Roberts, Jr.	2005-

Soudci Nejvyššího soudu

John Rutledge	1789-91
William Cushing	1789-1810
James Wilson	1789-98
John Blair	1789-96
Robert H. Harrison	1789-90
James Iredell	1790-99
Thomas Johnson	1791-93
William Paterson	1793-1806
Samuel Chase	1796-1811
Bushrod Washington	1798-1829
Alfred Moore	1799-1804
William Johnson	1804-34
Henry Brockholst Livingston	1806-23
Thomas Todd	1807-26

Gabriel Duval	1811-36
Joseph Storey	1811-45
Smith Thompson	1823-43
Robert Trimble	1826-28
John McLean	1829-61
Henry Baldwin	1830-44
James M. Wayne	1835-67
Philip P. Barbour	1836-41
John Catron	1837-65
John McKinley	1837-52
Peter V. Daniel	1841-60
Samuel Nelson	1845-72
Levi Woodbury	1845-51
Robert C. Grier	1846-70
Benjamin R. Curtis	1851-57
John A. Campbell	1853-61
Nathan Clifford	1858-81
Noah H. Swayne	1862-81
Samuel F. Miller	1862-90
David Davis	1862-77
Stephen J. Field	1863-97
William Strong	1870-80
Joseph P. Bradley	1870-92
Ward Hunt	1873-82
John M. Harlan	1877-1911
William B. Woods	1881-87
Stanley Matthews	1881-89
Horace Gray	1882-1902
Samuel Blatchford	1882-93
Lucius G. C. Lamar	1888-93
David J. Brewer	1890-1910
Henry B. Brown	1891-1906
George Shiras, Jr.	1892-1903
Howell E. Jackson	1893-95
Edward D. White	1894-1910
Rufus W. Peckham	1896-1909
Joseph McKenna	1898-1925

Oliver W. Holmes	1902-32
William R. Day	1903-22
William H. Moody	1906-10
Horace H. Lurton	1910-14
Charles E. Hughes	1910-16
Willis Van Devanter	1911-37
Joseph R. Lamar	1911-16
Mahlon Pitney	1912-22
James C. McReynolds	1914-41
Louis D. Brandeis	1916-39
John H. Clarke	1916-22
George Sutherland	1922-38
Pierce Butler	1923-39
Edward T. Sanford	1923-30
Harlan F. Stone	1925-41
Owen J. Roberts	1930-45
Benjamin N. Cardozo	1932-38
Hugo Black	1937-71
Stanley F. Reed	1938-57
Felix Frankfurter	1939-62
William O. Douglas	1939-75
Frank Murphy	1940-49
James F. Byrnes	1941-42
Robert H. Jackson	1941-54
Wiley B. Rutledge	1943-49
Harold H. Burton	1945-58
Thomas C. Clark	1949-67
Sherman Minton	1949-56
John M. Harlan	1955-71
William J. Brennan, Jr.	1956-90
Charles E. Whittaker	1957-62
Potter Stewart	1958-81
Byron R. White	1962-93
Arthur J. Goldberg	1962-65
Abe Fortas	1965-69
Thurgood Marshall	1967-91
Harry A. Blackmun	1970-94

Lewis F. Powell, Jr.	1971-87
William H. Rehnquist	1971-86
John Paul Stevens	1975-
Sandra Day O'Connor	1981-2006
Antonin Scalia	1986-
Anthony M. Kennedy	1988-
David H. Souter	1990-
Clarence Thomas	1991-
Ruth Bader Ginsburg	1993-
Stephen G. Breyer	1994-
Samuel A. Alito, Jr.	2006-

Congress of the United States.

Session held at the City of New York on
Wednesday the 15th day of March 1800.
The Act to establish the judicial Court of the United States.

Be it enacted by the Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress assembled,

That the following be and they are hereby established, to wit: A Supreme Court of the United States, to consist of one Chief Justice, and five Associates, to be appointed by the President, with the Advice and Consent of the Senate, to hold their Office during the Term of Years therein expressed, and the other Conditions therein contained.

And he it further enacted, That the following be and they are hereby established, to wit: A Circuit Court of the United States, to consist of three Justices, to be appointed by the President, with the Advice and Consent of the Senate, to hold their Office during the Term of Years therein expressed, and the other Conditions therein contained.

And he it further enacted, That the following be and they are hereby established, to wit: A District Court of the United States, to consist of one Justice, to be appointed by the President, with the Advice and Consent of the Senate, to hold their Office during the Term of Years therein expressed, and the other Conditions therein contained.

William Alsbury Esq. Justice of the Peace
County of York

James Alsbury
Secretary of State
On the motion of the
Hon. the Secretary of State
Resolved that the
Hon. the Secretary of State
do cause to be
issued a writ of Habeas Corpus
in favor of James Alsbury
a Commissioner
of the Peace in the County of Yorkshire
and that the writ of Habeas Corpus
do issue in favor of the said
James Alsbury Secretary of State
and that the writ do issue
in favor of the said
James Alsbury Secretary of State
and that the writ do issue
in favor of the said
James Alsbury Secretary of State

James Alsbury
Secretary of State
On the motion of the
Hon. the Secretary of State
Resolved that the
Hon. the Secretary of State
do cause to be
issued a writ of Habeas Corpus
in favor of James Alsbury
a Commissioner
of the Peace in the County of Yorkshire
and that the writ of Habeas Corpus
do issue in favor of the said
James Alsbury Secretary of State
and that the writ do issue
in favor of the said
James Alsbury Secretary of State
and that the writ do issue
in favor of the said
James Alsbury Secretary of State

James Alsbury
Secretary of State
On the motion of the
Hon. the Secretary of State
Resolved that the
Hon. the Secretary of State
do cause to be
issued a writ of Habeas Corpus
in favor of James Alsbury
a Commissioner
of the Peace in the County of Yorkshire
and that the writ of Habeas Corpus
do issue in favor of the said
James Alsbury Secretary of State
and that the writ do issue
in favor of the said
James Alsbury Secretary of State
and that the writ do issue
in favor of the said
James Alsbury Secretary of State

94)

February Term 1819-

(Judgments)

53
 Henry Istler
 Bazaluel Mills & the
 Heirs and Representatives of
 Arnold C. Leachman & alii

This cause came on to be heard on the Transcript of the Record and was argued by Counsel on consideration thereof. It is decreed and ordered, that the decree of the Circuit Court for the district of Ohio in this case be and the same is hereby affirmed with costs. March 6th

66-
 James W. McCulloch
 vs
 The State of Maryland &
 John James, as well for the
 State as for himself

This cause came on to be heard on the Transcript of the Record of the Court of Appeals of the State of Maryland and was argued by Counsel on consideration thereof. It is the

opinion of this Court, that the act of the Legislature of Maryland entitled "An act to impose a tax on all Banks or Branches thereof in the State of Maryland not chartered by the Legislature" is contrary to the Constitution of the United States and void, and therefore that the said Court of Appeals of the State of Maryland erred in affirming the judgment of the Baltimore County Court in which judgment was rendered against James W. McCulloch but that the said Court of Appeals of Maryland ought to have reversed the said judgment of the said Baltimore County Court and to have given judgment for the said Appellant McCulloch. It is therefore adjudged and ordered, that the said judgment of the said Court of Appeals of the State of Maryland in this case be and the same is hereby reversed and annulled, and this Court proceeding to render such judgment as the said Court of Appeals should have rendered; It is further adjudged and ordered, that the judgment of the said Baltimore County Court be reversed and annulled, and that judgment be entered in the said Baltimore County Court for the said James W. McCulloch. —

March 6th